

**Sociaal Economische Visie & Agenda
Versie 2.0: eindvisie**

Sociaal Economische Visie & Agenda

Versie 2.0: eindvisie

Toelichting:

Het document dat voor u ligt, is de Sociaal Economische Visie en Agenda 2.0 van Meppel. Op basis van een zogenoemd discussiedocument, de versie 1.0, is in relatief kort tijdsbestek samen met de gemeentelijke sociaal-economische samenwerkingspartners: het georganiseerde bedrijfsleven, het (beroeps)onderwijs, (kennis)instituten), intermediaire organisaties en overheid, een breed gedragen visie op hoofdlijnen en bijbehorende uitvoeringsagenda tot stand gekomen.

Werktitel:

De Sociaal Economische Visie en Agenda 2.0 heeft de volgende werktitel:

WORK@MEPPEL.nl

Meppel, februari 2010
Ontwikkeling & Strategie,
Gemeente Meppel

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1. Aanleiding
- 1.2. Doelstelling
- 1.3. Totstandkoming
- 1.4. Leeswijzer

2. Kenmerken en trends

- 2.1. Karakteristieken Meppel
- 2.2. Trends en ontwikkelingen
- 2.3. SWOT-analyse

3. Toekomstvisie

- 3.1. Speerpunten van beleid
 - 3.1.1. De juiste mix
 - 3.1.2. Mee(r) doen op de arbeidsmarkt
 - 3.1.3. Intensiveren van samenwerking
 - 3.1.4. Versterken van lokale vestigingsmilieu
 - 3.1.5. Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers
 - 3.1.6. Een krachtige citymarketing, promotie en acquisitie
 - 3.1.7. Werken aan duurzaamheid

4. Uitvoeringsagenda

Bijlage 1: Kenmerken en trends: Samenwerkingspartners

Bijlage 2: Kenmerken en trends: Bevolking

Bijlage 3: Kenmerken en trends: Arbeidsmarkt

Bijlage 4: Kenmerken en trends: Bedrijvigheid

Bijlage 5: Kenmerken en trends: Bedrijventerreinen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Meppel achtten het begin 2009 wenselijk om inzichtelijk te maken hoe de gemeente haar sociaal-economische beleid kan actualiseren en waar nodig kan aanscherpen. In het kader van de recessie, die op dat moment intreedt als gevolg van de kredietcrisis, is het belangrijk samenhangend sociaal-economisch beleid te voeren. De economie van een regio, waarvan een gemeente onderdeel uitmaakt, zit complex in elkaar. Niet alleen gaat het om economische zaken als het presteren van bedrijven, werkgelegenheid, aanbod van bedrijventerrein en revitalisering van bedrijventerrein. Er zijn ook raakvlakken met andere beleidsvelden, zoals goede infrastructurele voorzieningen, een goed ontwikkeld woonmilieu en aantrekkelijke binnenstad.

Dit document brengt in kaart waar Meppel nu staat, wat reeds gedaan wordt op sociaal-economisch gebied en waar extra inspanningen kunnen worden geleverd. Het is de bedoeling om een heldere koers te bepalen, zodat we gericht actie kunnen ondernemen. Juist ook in een periode van economische laagconjunctuur is het van belang zo goed mogelijk te blijven presteren. Daarbij gaat het erom voor de korte termijn bedrijven die in moeilijkheden geraken bij te staan waar mogelijk, teneinde werkgelegenheid te behouden. Deze periode van laagconjunctuur is een goed moment om te bezien waar de economische structuur kan worden versterkt en hoe nieuwe werkgelegenheid kan worden gecreëerd, aansluitend op de lokale en regionale arbeidsmarkt.

In deze sociaal-economische visie en agenda (hierna: de visie) staat dus de economie van Meppel centraal. Vanuit deze invalshoek worden verbanden gelegd met andere beleidsvelden. Om het een en ander gedegen op elkaar af te kunnen stemmen, is een goed onderbouwd en een in de samenleving breed gedragen visie nodig. De visie en bijbehorende uitvoeringsagenda zijn in het najaar van 2009 met een groot aantal sociaal-economische partners besproken en bediscussieerd. Op basis van deze discussie is deze eindvisie samengesteld met een bijbehorend actieprogramma.

Uitgangspunt is een breed gedragen visie, omdat het toekomstbeeld dat we voor ogen hebben niet door de gemeente wordt bepaald, maar een samenspel is tussen het bedrijfsleven, het (beroeps)onderwijs, (kennis)instellingen, intermediaire organisaties (zoals Kamer van Koophandel en Syntens) en overheid. Samen leveren deze sociaal-economische partners inspanningen en activiteiten die van invloed zijn op het lokale vestigingsmilieu. De uitdaging is om de krachten te bundelen en, meer dan wellicht ooit tevoren, de komende jaren samen te werken aan Meppel.

Een en ander is vrij vertaald in de volgende werktitel: **WORK@MEPPEL.nl**

1.2 Doelstelling

De belangrijkste strategische doelstelling van de sociaal-economische visie en agenda luidt als volgt:

We willen een evenwichtige, bloeiende en duurzame economische ontwikkeling in de gemeente Meppel bewerkstelligen en de bijzondere rol van de stad in de regio en de provincie Drenthe versterken en bestendigen.

We willen in brede zin bijdragen aan een gunstig en aantrekkelijk vestigingsmilieu voor haar inwoners, ondernemers, recreanten, toeristen en bezoekers. We gaan dit op een actieve en gerichte wijze doen, samen met onze samenwerkingspartners, zodat Meppel ook in de toekomst gewaarborgd blijft van een aantrekkelijk woon-, werk en leefklimaat.

Dit jaar stelt de gemeente voor het eerst een sociaal-economische visie en agenda op. Zij wil dit nadrukkelijk samen met het bedrijfsleven, (beroeps)onderwijs en (kennis)instellingen doen. De afgelopen jaren wordt meer en meer samengewerkt tussen bedrijfsleven en gemeente en niet zonder resultaat. Er is een goede basis gelegd voor intensievere onderlinge samenwerking, waarbij ondernemers samen met het (beroeps)onderwijs, (kennis)instellingen, intermediaire organisaties en overheid, de handen ineen slaan en zich inspannen bepaalde sociaal-economische doelen te realiseren.

De visie hanteert de volgende opbouw:

1. Beschrijving en analyse van de economische structuur en de arbeidsmarkt van Meppel op dit moment en in de voorbije jaren alsmede de mate waarop beiden momenteel op elkaar aansluiten. Kortom, antwoord op de vraag: Wat is het vertrekpunt? Waar staan we op dit moment? Een SWOT-analyse geeft een beeld welke sterke en minder sterke punten er zijn, welke aspecten kunnen worden versterkt en waar kansen, uitdagingen en bedreigingen spelen.
2. Voorstelling van speerpunten van economisch beleid, die de komende jaren wenselijk en opportuun worden geacht. Welke accenten moeten worden gelegd, waaraan is sterk behoefte, maar ook: waar moet een inhaalslag worden gemaakt, enzovoorts. Antwoord op de vraag: Waar willen we naartoe? Inclusief de motivatie waarom bepaalde zaken met urgentie zouden moeten worden opgepakt.
3. Doorvertaling in concrete acties en activiteiten waarbij als uitgangspunt geldt dat deze samen met de samenwerkingspartners kunnen worden opgepakt en geconcretiseerd. Door adequaat gebruik te maken van elkaars specifieke kennis, expertise en ervaring valt tenslotte een extra inzet te realiseren op sociaal-economisch terrein. Een antwoord op de vraag: Hoe gaan we dit praktisch realiseren?

Gevormd wordt een visie op hoofdlijnen, waarbij als afgeleide een aantal speerpunten worden bepaald, die de komende jaren bijzondere aandacht zullen krijgen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan extra aandacht voor een bepaalde economische sector, die voor Meppel bijzonder kansrijk zou kunnen zijn en waar in het kader van acquisitie met name inspanningen voor zullen worden verricht. Ook kan worden gedacht aan een specifieke groep ondernemers, zoals starters of doorstarters of een specifieke groep werkzoekenden, waarnaar extra aandacht kan uitgaan.

We willen deze visie en speerpunten laten uitmonden in een concrete uitvoeringsagenda, dat kan worden beschouwd als een actieprogramma met concrete inspanningen en acties. Tezamen vormt het een strategisch en dynamisch document: een heldere analyse met een vertaling naar het operationele. Afgeleide hiervan kan een jaarlijks werkprogramma zijn: een jaaragenda.

De sociaal-economische agenda is een zogenoemd 'levend document', dat na vaststelling periodiek zal worden bijgewerkt en aangevuld. De basis van de visie en bijbehorende agenda zal na vaststelling voor de komende circa 5 jaren als uitgangspunt fungeren voor het te voeren sociaal-economische beleid. Hierna is het wenselijk om het sociaal-economische beleid opnieuw tegen het licht te houden en de accenten daarin opnieuw in brede zin ter discussie te stellen.

1.3 Totstandkoming

Om te komen tot een breed gedragen sociaal-economische visie en een concrete uitvoeringsagenda is gekozen voor een **gefaseerde aanpak**, die **drie fasen** omvat.

Fase 1: Beeldvorming & Richtingbepaling

In de eerste fase is gekozen voor een pragmatische aanpak, waarbij een eerste beeld wordt gevormd, een globale richting wordt bepaald en de aanzet wordt gegeven tot een discussiedocument met bijbehorende conceptagenda. Op basis van dit discussiedocument is vervolgens vrij snel op de beoogde, breder gedragen, eindvisie aangekoerst (zie figuur 1). Het verkrijgen van een breed draagvlak staat in deze fase centraal!

Figuur 1: Fasering totstandkoming beleidsvisie en actieprogramma

fase 1	fase 2	fase 3
<p style="text-align: center;"><i>Beeldvorming & Richtingbepaling</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brainstormsessie (afdeling O&S) - oriënterende gesprekken (O&S en externe partijen) m.b.t. doel + proces - interne afstemming visie op hoofdlijnen <p><i>Resultaat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - projectplan - discussievisie + actieprogramma (conceptversie 1.0) - collegevoorstel - werkvergadering raad (28-10-2009) <p><i>Gereed:</i></p> <p>oktober 2009</p>	<p style="text-align: center;"><i>Discussie & Uitwerking</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uitwerking projectplan - informeren + afstemmen soc. economische partners (draagvlak) - discussiesessie en interviews partners/raad - aanpassing in eindvisie + definitief actieprogramma na inhoudelijke discussie <p><i>Resultaat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - eindvisie + definitief actieprogramma (eindversie 2.0) - vaststelling college - vaststelling raad - optioneel: convenant + evenement (zomer) <p><i>Gereed:</i></p> <p>februari/maart 2010</p>	<p style="text-align: center;"><i>Uitvoering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uitvoering van het actieprogramma a.d.h.v. eindvisie + def. actieprogramma - opstellen facetbeleid <p><i>Resultaat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - deelprojectgroepen (vertegenwoordiging soc. econ. partners) - overlegstructuur - flexibel en met regelmaat te updaten actieprogramma <p><i>Gereed:</i></p> <p>continu proces</p>

Fase 2: Discussie & Uitwerking

In de **tweete fase** van het vervolgproces wordt een inhoudelijke discussie met circa 35 sociaal-economische partners (zie bijlage 1) gevoerd op basis van de gemeentelijke 'voorzet' in de vorm van een discussiedocument. De discussie zal ongetwijfeld aanleiding vormen om intensiever samen te werken, elkaar nauwer te betrekken bij inspanningen die partijen afzonderlijk plegen of hebben gepland, elkaar te ondersteunen en aan te vullen waar mogelijk. Dit zal resulteren in een op accenten gewijzigde visie en uitvoeriger actieprogramma. In deze fase staat naast draagvlak ook het zoeken naar synergie centraal, zodat partijen meer gebruik gaan maken van elkaar's kennis, kunde en netwerken.

In deze fase worden circa 10 **interviews** met sleutelpersonen gehouden. Dit zijn vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, het (beroeps)onderwijs, (kennis)instellingen, intermediaire organisaties en overheid. Daarnaast worden een of twee **discussiesessies** georganiseerd, waarbij de inhoud ervan als input fungeert voor de eindvisie en de definitieve agenda. Ook de economische specialisten van de raad worden uitgenodigd om in dit kader bij te dragen aan een breed gedragen sociaal-economische visie, voortbordurend op de economische top, die in het voorjaar van 2009 door de raad is georganiseerd en heeft geleid tot het zogenoemde 'Meppeler manifest'.

Het gezamenlijk ondertekenen van bijvoorbeeld een **convenant** kan een belangrijk markeerpunt zijn aan het einde van fase twee en begin van fase drie. Via een convenant kunnen betrokkenen in gezamenlijkheid verklaren samen te willen 'werken aan Meppel' en ook samen de schouders onder dit proces te willen zetten: **WORK@MEPPEL.nl**. Een mooi vertrekpunt voor de komende jaren! Voorwaarde is wel dat op dat moment een concreet uitvoeringsagenda ten grondslag ligt dat voortvarend ter hand kan worden genomen. Een en ander kan ook aanleiding vormen een **evenement** te organiseren en door enkele aansprekende sprekers de bijzondere uitdaging en de meerwaarde van samen optrekken treffend te laten onderstrepen.

Fase 3: Uitvoering

Met de derde fase begint het feitelijk pas écht! Fase drie is namelijk de praktische uitvoering van de eindvisie en het bijbehorend actieprogramma. Deze zullen door de gemeente worden vastgesteld en uitgangspunt vormen voor het gemeentelijk beleid.

1.4 Leeswijzer

De opbouw van deze beleidsvisie bestaat uit drie onderdelen en is in hoofdstukken als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 betreft een inleiding en geeft een schets van de achtergronden alsmede het doel en de totstandkoming van dit document;

Hoofdstuk 2 begint met het benoemen van de belangrijkste sociaal-economische kenmerken en trends die van invloed zijn op Meppel.

In een sterkte-zwakteanalyse (SWOT) worden de belangrijkste sterke en zwakke punten en de kansen en bedreigingen voor Meppel in sociaal-economisch perspectief weergegeven;

Hoofdstuk 3 is een praktische vertaling van de conclusies uit hoofdstuk 2 naar speerpunten vertaald welke vervolgens zijn onderverdeeld in meer concrete acties, activiteiten en (beleids)producten. Op hoofdlijnen wordt in dit hoofdstuk een visie en strategie voor de toekomst van Meppel geformuleerd.

2 Kenmerken en trends

2.1 Karakteristieken Meppel

In sociaal-economisch perspectief vertoont Meppel de volgende kenmerken:

- De gemeente heeft een belangrijke centrumfunctie voor de regio voor ondermeer werkgelegenheid, gezondheidszorg, commerciële en maatschappelijke voorzieningen.
- De bereikbaarheid is zowel via weg, spoor als water bijzonder gunstig en is relatief gunstig gesitueerd ten opzichte van Midden- en Noord-Nederland en Duitsland.
- Er is relatief veel werkgelegenheid in industrie, reparatie en handel, zakelijke dienstverlening en in de sector zorg en welzijn.
- De werkgelegenheid groeit structureel sneller dan in omliggende gemeenten en het landelijk gemiddelde. Er is in 2009 echter sprake van een stijging van de werkloosheid als gevolg van de conjuncturele neergang vanaf het begin van dat jaar.
- De werkloosheid ligt hoger dan het landelijk gemiddelde, maar is relatief gunstig ten opzichte van het gemiddelde in de provincie Drenthe. Niettemin is in Meppel sprake van een relatief hoog percentage mensen dat langer dan 6 maanden ingeschreven stond voor een nieuwe baan.

Tabel 2.1: Kerncijfers en ontwikkelingstrends gemeente Meppel

<i>Kerncijfers 2008/2009</i>		<i>Ontwikkeling (toe-/afname laatste 5 jaren:</i>	
Oppervlakte in km ²	57,0	Inwoners (2004-2009), absoluut	1.375
Aantal inwoners	32.026	percentage	4,5
Inwoners per km ²	562	Inkomen (2001-2006), absoluut	€ 2.000
Bevolkingsgroei 2008	490	percentage	11
Particuliere huishoudens	13.930	Woningen (2004-2009), absoluut	970
Gestandaardiseerd inkomen per huishouden in 2006	€ 20.500	percentage	7,5
Woonruimten	14.153	Banen (2003-2008), absoluut	1.430
Woningprijzen	€ 229.000	percentage	8,2
Vestigingen (bedrijven)	2.080	Vestigingen (2003-2008), abs.	280
Aantal banen	18.780	percentage	15,6
Banen per 1000 inwoners 15t/m64 jr.	898		
Niet-werkende werkzoekenden	930		
% niet-werkende werkzoekenden	7,0		

Bron: CBS, LISA, Woningmarktcijfers.nl, UWV

2.2 Trends en ontwikkelingen

De ambitie en positionering van Meppel in regionaal opzicht hangt nauw samen met de kwaliteiten van de stad en haar omgeving (interne factoren). Daarnaast zijn er tal van maatschappelijke en economische ontwikkelingen (externe factoren), die van invloed zijn op het lokaal functioneren van een lokale c.q. regionale economie en samenleving, waarvan Meppel deel uit maakt.

Internationalisering en economische groei

Voortdurende internationalisering leidt tot een grotere verwevenheid van nationale economieën in tijden van economische groei, maar ook in tijden van conjuncturele neergang. De mobiliteit is de afgelopen decennia sterk toegenomen en ook snelle ontwikkelingen op het terrein van informatie- en communicatietechnologie hebben bijgedragen aan een internationalisering van de economie. De internationalisering van de economie en opkomst van nieuwe markten zal nog verder doorzetten. De verschillen in grondstofpositie en de verschillen in economische groei in de wereld zorgen voor aanzienlijke verschuivingen in de wereldeconomie. Hierdoor intensiveert de internationale concurrentiestrijd tussen landen en regio's en zijn Nederlandse steden en regio's gedwongen tot scherpere specialisatie en profilering. (o.a. Nicis 2009).

De afgelopen 48 jaar is de reële economische groei gemiddeld 3,3% per jaar geweest. Dit is een ruime verviervoudiging van het reële bruto binnenlandse product in de periode 1960-2008. Verwacht wordt dat de komende decennia sprake zal zijn van doorgaande economische groei. De toekomstige groei ligt weliswaar lager dan de groei in het verleden, niettemin wordt verondersteld dat in de periode 2009 tot 2040 sprake zal zijn van een gemiddelde jaarlijkse groei van 1,8% van het reële BBP, wat iets minder dan een verdubbeling van het reële BBP inhoudt in ruim dertig jaar. Deze groei zorgt ook voor een toename van de koopkracht per hoofd van de bevolking. Op grond van diverse scenario's van de planbureaus neemt de koopkracht per hoofd toe van 0,7 tot 2,6% gemiddeld per jaar.

Genoemde toename van de koopkracht zal naar verwachting zorgen voor een verdergaande verdienstelijking van de economie, een toenemende groei van toerisme en recreatie/leisure, groei van de wellnesssector, groei van de consumentendiensten en een toename van de meerhuizigheid. Hierbij speelt ook mee dat een toenemende arbeidsparticipatie zal zorgen voor een groei van de consumentendiensten (NICIS 2009).

Economische recessie als gevolg van kredietcrisis

Na een aantal jaren van economische voorspoed is op dit moment echter tijdelijk mondiaal sprake van krimp van de economie. De wereldhandel is in het eerste halfjaar van 2009 volgens cijfers van het IMF aanzienlijk afgenomen. Nederland kent een open economie en ondervindt vanwege haar verwevenheid met de mondiale economie de gevolgen van een wereldwijd inzakkende economische groei. Een al ingezette conjuncturele afkoeling van de economie valt samen met een serieuze financiële crisis, die de financiële markten over de hele wereld raakt en zijn doorwerking kent naar de reële economie.

Deze doorwerking naar de reële economie heeft zich het afgelopen halfjaar overal in Nederland laten merken. Dagelijks sluiten bedrijven hun deuren en verliezen mensen hun baan.

Ook in Meppel kwamen diverse bedrijven het afgelopen halfjaar in financiële moeilijkheden of werden in hun bedrijfsvoering geconfronteerd met noodzakelijke kostenbesparingen. Gebleken is dat de maakbaarheid en beïnvloedingsruimte van een gemeente beperkt is als het gaat om het direct stimuleren van de lokale economie. De financiële crisis leidt ertoe dat bedrijven minder gemakkelijk dan voorheen nieuwe kredieten kunnen verkrijgen en aanvragen voor nieuw of extra krediet relatief langer in behandeling zijn, zeker in vergelijking met voorgaande jaren. Een en ander heeft er over de gehele linie toe geleid dat flinke kostenbesparingen worden doorgevoerd, nevenvestigingen worden gesloten, economische activiteiten op verschillende locaties worden samengevoegd, (tijdelijke) contracten niet worden verlengd en toekomstplannen worden geparkeerd.

Wél kan een gemeente verschil maken in de aanpak en de effectiviteit van het arbeidsmarktbeleid, de uitvoering van de WWB, de inkoop van reïntegratietrajecten, het versneld uitvoeren van investeringsprojecten en het verhogen van het kennisniveau van de beroepsbevolking.

Samen met diverse partners verenigd in het platform WAM zijn op meerdere van deze beleidsvelden gezamenlijke inspanningen verricht, en niet zonder succes. De gemeente Meppel heeft zich hard gemaakt voor een eigen Mobiliteitscentrum. Er wordt hierbij nauw samengewerkt met de gemeenten Steenwijkerland en Zwolle (project Werkplein).

De economische crisis kan ook als een kans worden benut om de ontwikkeling en groei van de overlevers en nieuwe toetreders te stimuleren en de economische structuur te versterken. De gemeente Meppel kan dit stimuleren door investeringen in de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, het verbeteren van de bestaande woningvoorraad, de infrastructuur, het verduurzamen van de samenleving en in de werking en kwaliteit van de arbeidsmarkt en het onderwijs als het gaat om een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. Zo stimuleert de gemeente de komende jaren bijvoorbeeld indirect de bouwsector, doordat relatief veel gemeentelijke projecten in voorbereidings- of uitvoeringsfase verkeren (o.a. Nieuwveense Landen, Berggierslanden, Ezinge).

Toenemende specialisatie en kenniseconomie

Door toenemende specialisatie zijn de productieprocessen van bedrijven steeds meer gericht op een gespecialiseerd onderdeel van het totale voortbrengingsproces in de keten van producten en diensten. Het vormen van goed functionerende netwerken en 'supply chains' is daardoor steeds belangrijker. Kennis als arbeidsfactor is belangrijk voor bedrijven als gevolg van eerdergenoemde specialisatie en verdienstelijking van arbeid, waardoor de vraag naar hoger geschoold personeel, kenniswerkers, toeneemt. Niet alleen een goed op de arbeidsmarkt aangesloten studie is belangrijk, maar ook 'learning on the job' is door specialisatie en toegenomen technologie steeds belangrijker.

De werknemer moet rekening houden met het feit dat een behaalde kwalificatie voor wat betreft de positie op de arbeidsmarkt niet voor langere tijd volstaat. Men zal zich blijvend en continu moeten ontwikkelen, nieuwe

vaardigheden en kennis eigen moeten maken om aantrekkelijk te blijven voor het bedrijfsleven: om- en bijscholing en 'education permanente' van de beroepsbevolking. Economische ontwikkeling zal de komende jaren vooral moeten voortkomen uit een verdere toename van de arbeidsproductiviteit, waardoor het belang van technologische én sociale innovatie hoog op de agenda dient te worden geplaatst.

De woon- en omgevingskwaliteit is een voorname factor bij de locatiekeuze van een bedrijf. De kwaliteit van gebouwen en werklocaties wordt eveneens steeds belangrijker, waarbij vooral vraag is naar flexibiliteit en multifunctionaliteit. De bedrijventerreinen- en kantorenmarkt zal in toenemende mate een vervangings- in plaats van een uitbreidingsmarkt worden. De komende jaren is sprake van een aanzienlijke taakstelling voor overheden om verouderde en verrommelde bedrijventerreinen te revitaliseren en indien noodzakelijk te herprofilen of te laten transformeren naar een gebied met andere, nieuwe functies.

Een bijzonder aspect van de wijzigingen in de economische structuur is de toename van ZZP'ers in de afgelopen jaren. De verdergaande groei van het aantal ZZP'ers is sterk afhankelijk van de fiscale regelgeving rond ZZP'ers (urennorm, minimum aantal opdrachtgevers, fiscale vrijstellingen, VAR-verklaring). Innovaties van ondernemers vinden plaats op het grensvlak van sectoren. Bijvoorbeeld op het snijvlak van gezondheidszorg, toeristische sector en landschap (fitness en wellness, ontspanning), of tussen agro, toerisme en recreatie (ontwikkeling van landgoederen, woon-werkcombinaties in stadsmilieus).

In toenemende mate is de woonplaats ook de werkplek van ondernemers. Ter indicatie: 90% van de nieuwe bedrijven in de ICT en zakelijke dienstverlening begint aan huis en tweederde runt dit bedrijf zelfs na vijf jaar nog vanuit huis. Aandachtspunt hierbij is dat ZZP-ers in tijden van recessie ook een relatief kwetsbare groep betreft.

Van 'managed economy' naar een 'entrepreneurial economy'

Onder invloed van de ICT-revolutie en het wegvallen van economische grenzen (globalisering) wordt een economisch systeem gebaseerd op relatieve stabiliteit, continuïteit, homogeniteit en routine ingeruild voor een economie met kenmerken als flexibiliteit, turbulentie, diversiteit en creativiteit. Dit staat bekend als de transformatie van een 'managed economy' naar een 'entrepreneurial economy'.

Waren het in de 'managed economy' met name de grote ondernemingen die met hun schaalvoordelen en R&D laboratoria de nieuwe producten en innovaties realiseerden, in de entrepreneurial economy zijn het de kleinere MKB-ondernemingen die economische meerwaarde creëren door innovatieve producten en diensten op de markt te brengen. Centraal staat het aanleren van de juiste attitude om kansen te zien en daarmee creatief en innovatief om te gaan, het leggen van nieuwe verbindingen, netwerken en clusteren (Nicis 2009). In dit kader zijn er nieuwe markteconomieën in opkomst die zeer interessant kunnen zijn voor bepaalde bedrijfssectoren. Daarnaast biedt het kunnen bieden van zeer specifieke producten soms marktmogelijkheden (niches).

Kwaliteit woon- en leefomgeving in relatie tot vestigingsklimaat ondernemers

De kwaliteit van de woon- en leefomgeving voor de stedelijke economische structuur is sterk gekoppeld aan het vestigingsklimaat voor ondernemers. Door de inkomensontwikkelingen in de laatste jaren, is er behoefte aan steeds betere woningen en kwalitatief hoogwaardiger woon- en leefomgevingen. Bovendien neemt als gevolg van gezinsverdunding het aantal keuzemogelijkheden voor mensen toe om hun beste woon- en leefomgeving te kiezen.

Uit verschillende analyses komt naar voren dat op lange termijn 'werken wonen volgt', wat het belang van een kwalitatief goed en divers woonmilieu benadrukt. Voor Meppel zagen we de laatste jaren een lichte stijging van de beroepsbevolking. De komende jaren zal dit beeld veranderen. In de Bevolkingsprognose XVII geeft de provincie Drenthe aan dat de beroepsbevolking de komende decennia zal dalen. Voor Meppel is de verwachting: van 66,2% in 2010 naar 62,9%, 60,9% en 59,0% in achtereenvolgens 2020, 2030 en 2040. De verwachte krimp voor Drenthe is groter, waar sprake zal zijn van een totale krimp van 18% tegen 8% landelijk en 7,2% in Meppel.

Vanwege deze demografische ontwikkelingen, de dreigende kwantitatieve tekorten op de arbeidsmarkt en de verwachte inkomensontwikkeling is aanmerkelijk dat werken steeds meer volgend op wonen gaat worden. Als instrumenten kan worden gedacht aan een vergroting van particulier opdrachtgeverschap, subsidieregeling particuliere woningverbetering in aanvulling op diverse subsidiemaatregelen voor het treffen van energiebesparende maatregelen (isolatie, hoog of verbeterd rendementsketel, zonneboiler) of het aanpassen van een woning voor een gehandicapte. De kwaliteit van de leefomgeving heeft ook betrekking op het aanbod van ondermeer detailhandel, onderwijs, cultuur, recreatie en de kwaliteit van de openbare ruimte in brede zin.

Decentralisatie uitvoering van wet- en regelgeving

De laatste jaren is de trend waarneembaar om taken, die tot voor kort Rijks-taken waren, over te hevelen naar lagere overheden. De Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de aangepaste Wet Sociale Werkvoorziening, die arbeidsgehandicapten een aangepaste werkplek moet bieden, zijn voorbeelden van deze ontwikkeling.

Gemeenten hebben een toenemend belang bij het ondermeer aan het aan werk helpen van werkloze (groepen) werkzoekenden en zijn individueel gebaat bij het zo succesvol mogelijk uitvoeren van deze wettelijke taken. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat gemeenten meer en meer op zoek gaan naar creatieve vormen om 'niet-reguliere arbeidskrachten' weer in het reguliere arbeidsproces opgenomen te krijgen. Hierbij kan worden gedacht aan beschermde werkplekken, werken met behoud van uitkering, leerwerkplekken, werkervaringsplaatsen, enzovoorts.

2.3 Sterkte-zwakteanalyse

In deze paragraaf volgt een overzicht van de sterke en zwakke punten van Meppel alsmede een weergave van kansen, uitdagingen of bedreigingen voor ambities of doelstellingen.

Sterke punten:

- Situering in een prachtige omgeving (tussen 4 nationale natuurparken)
- De ligging aan autosnelwegen A28/A37 en rijkswegen N371/N375/N851
- De ligging aan goed bevaarbare Meppelerdiep/Drentsche Hoofdvaart
- Unieke (zee)havenfunctie (meest landinwaarts gelegen met uitstekende diepgang) met belang voor Randstad/Noordoost-Nederland
- De ligging aan het spoor met verbindingen naar Zwolle, Leeuwarden en Groningen
- De aanwezigheid, omvang en kwaliteit van de bedrijventerreinen
- Terstond uitgeefbare grond voor bedrijven op Noord I/II, Blankenstein en het bedrijventerrein Oevers E
- Een veelzijdige, compacte historische binnenstad
- Een compleet winkelbestand (detailhandel) met bovenlokaal aanbod
- Er is een sterke vertegenwoordiging van industriële bedrijvigheid
- Relatief meer werkgelegenheid dan de lokale potentiële beroepsbevolking (werkgelegenheidsfunctie) en relatief veel werkgelegenheid ten opzichte van omliggende gemeenten.
- Relatief goede en regelmatige contacten en samenwerking tussen bedrijfsleven, (beroeps)onderwijs, (kennis)instellingen en gemeente
- Relatief sterk arbeidsethos
- Het veelzijdige aanbod van culturele evenementen en activiteiten
- Goede sociale structuur (sport, cultuur, onderwijs, arbeidsmarkt)
- Aantrekkingskracht op nieuwe inwoners (ook op langere termijn)
- Goede waardering van het ondernemersklimaat door het bedrijfsleven
- Ondernemend karakter bedrijfsleven en ondernemersorganisaties
- Bedrijfsleven is relatief goed georganiseerd en betrokken
- Gunstige prijzen woningmarkt, bedrijfsruimtemarkt en grondprijzen
- Associatie niet-inwoners Meppel als kern met 50.000/70.000 inwoners
- Relatief goed gecoördineerd en samenhangend promotiebeleid

Zwakke punten:

- Toegankelijkheid binnenstad en rommelige entrees van de stad
- Slechte zichtbaarheid van Meppel vanaf autosnelwegen/spoor
- Toenemend 'footloose' karakter van bedrijvigheid: minder lokale en regionale binding/hechting
- Geen moderne vergader- congrescentra of evenementenhal
- Veroudering van delen van bedrijventerreinen
- Gebrek aan ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid
- Geen thematisering, gebrek aan visie zichtbaar
- Sterke afname aantal hoofdkantoren/regiokantoren gedurende 2009
- Ontbreken van recreatieve verblijfsaccommodatie/hotelaccommodatie en daarmee nauwelijks meerdaagse arrangementen bezoekers
- Problemen met verkeer en parkeren in centrum
- Aansluiting op de arbeidsmarkt: laag aanbod HBO+
- Ontbreken van een gemeentelijke structuurvisie

- Onduidelijke gemeentelijke loketfunctie voor ondernemers
- Onbekend maakt onbemind: veel mensen kennen Meppel niet écht
- Gemis van netwerken
- Multimodale aansluitingen matig ontwikkeld: potentieel multimodaliteit
- De gemeente viert soms te weinig behaalde economische successen, terwijl daar wel een belangrijke signaalfunctie van kan uitgaan
- Onduidelijkheid beleid perifere detailhandelvevestigingen

Kansen:

- Ontwikkelingsmogelijkheden voor wonen en werken in de toekomst
- Gunstiger ligging op schakelpunt en betere bereikbaarheid voor handel tussen Randstad en Noord-Nederland en Duitsland
- Versterking van de havenfunctie (Mainport Netwerk Nederland) en accommoderen van watergebonden bedrijvigheid in havengebied
- Verbetering spoorverbindingen Zwolle-Meppel
- Multimodaliteit op- en overslag en synergie tussen diverse modaliteiten
- Intensiveren en revitalisering bedrijventerreinen (transformatiegebied)
- Realisatie nieuwe (regionale) bedrijventerreinen
- Bieden van steun aan startende ondernemers (bijvoorbeeld een seniorenraad of starterscoach)
- Meer actief inzetten op toerisme en recreatie
- Samenwerking intensiveren met provincie en omliggende gemeenten
- Citymarketing – Meppel neerzetten als stad met stijl
- Uitvoering centrumplan en versterken regionale centrumfunctie
- Regionale samenwerking op sociaal-economisch gebied
- Duurzaamheid in brede zin
- Meppel is de poort naar het noorden en entree van Drenthe
- Extra formatieruimte maakt extra impuls aan economie mogelijk
- Acquisitie instituties/instituten, bijvoorbeeld een kenniscentrum gericht op het thema duurzaamheid
- Samenwerking in ketenstructuren bedrijvigheid
- Bedrijvigheid in de wijken (werken aan huis)
- Wijkcentra voor ondernemers (m.n. ZZP'ers)
- Grotere toeristisch-recreatieve benutting van waterwegen: pleziervaart

Bedreigingen:

Bedreigingen voor de gemeente Meppel zijn:

- Eventuele aanhoudende laagconjunctuur (evt. tweede recessie)
- Verdere afname werkgelegenheid in de industrie (conjunctuurgevoelig)
- Afname bevolkingsgroei in Drenthe, omliggende gemeenten
- Woningbouwproductie in de regio (concurrentie)
- Geslaagde citymarketing omliggende steden en gemeenten (concurrentie)
- Toenemende verkeersdruk op A28, waardoor bereikbaarheid bedrijven en bedrijventerreinen verslechtert ondanks aanstaande verbreding traject Zwolle-Meppel
- Onvoldoende ambitie en durf in het maken van keuzen lokale en provinciale politiek

3 Toekomstvisie

3.1 Speerpunten van beleid

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke sociaal-economische speerpunten van beleid de komende jaren in Meppel het accent zouden moeten bepalen op de agenda. Uitgangspunt is dat deze uitdagingen gezamenlijk door het lokale georganiseerde bedrijfsleven, het (beroeps)onderwijs, (kennis)instellingen, intermediaire organisaties en overheid kunnen worden opgepakt.

Centraal staan de volgende sociaal-economische aspecten:

- Een economie die goed bij Meppel past en haar ook optimaal verbindt met de omliggende regio's en stedelijke netwerken en waar ruimte is om in te spelen op ontwikkelingen en trends in de economie;
- Toename van de investeringen door bedrijfsleven;
- Toename van consumentenbestedingen, groei van de welvaart;
- Voldoende gedifferentieerde en kwalitatieve werkgelegenheid en een goede afstemming tussen typen werkgelegenheid en (opleidingsniveau en mogelijkheden van) de beroepsbevolking;
- Een duurzame en robuuste economie passend bij de aard en schaal-grootte van Meppel, zodat inwoners en bedrijven graag in Meppel gevestigd blijven;
- Goede landelijke en ruimtelijke inpassing van sociaal-economische activiteiten met oog voor bereikbaarheid en leefbaarheid (ook ten aanzien van het omliggende platteland).

De volgende speerpunten van beleid worden onderscheiden:

1. Het bevorderen van de juiste mix
2. Mee(r) doen op de arbeidsmarkt
3. Intensiveren van samenwerking
4. Versterken van het lokale vestigingsmilieu
5. Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers
6. Krachtige citymarketing, promotie en acquisitie
7. Werken aan duurzaamheid

3.1.1 Speerpunt 1: Het bevorderen van de juiste mix

Een evenwichtige en bij Meppel passende mix van bedrijvigheid en werkgelegenheid realiseren vormt het eerste speerpunt. Versterking van de sociaal-economische structuur staat hierbij centraal tezamen met het diversifiëren en moderniseren van de lokale economie.

Een relatief sterke oververtegenwoordiging van de industrie en bouw maakt Meppel kwetsbaar voor economische conjunctuurschommelingen. Op de langere termijn dient het sociaal-economische beleid van de gemeente gericht te zijn op het structureel versterken van de (zakelijke) dienstensector en ken-

niseconomie. Groeisectoren als de gezondheidszorg, de toeristisch-recreatieve sector en creatieve industrie verdienen in Meppel bijzondere aandacht. Laatstgenoemde sector heeft bovendien raakvlakken met de grafische industrie, die van oudsher in Meppel sterk is vertegenwoordigd.

Technologische (product- en procesinnovatie), marktinnovatie en sociale innovatie verdienen extra aandacht. Uitgangspunt is een diverse economie, die robuust is en minder gevoelig voor conjuncturele schommelingen. Hiervoor gaat de gemeente vanaf heden actief, gerichte acquisitieactiviteiten ondernemen teneinde nieuwe, hoogwaardige bedrijvigheid aan te trekken (zie ook speerpunt 6). In 2010 zal onderzoek worden verricht om na te gaan binnen welke sectoren aandacht voor sociale innovatie naar behoefte kan worden gefaciliteerd.

Het versterken van de Meppeler economie begint met het centraal stellen van ondernemerschap. Ondernemers creëren economische activiteiten op basis van kansen die zij zien in de markt door in te spelen op een latente vraag en behoefte bij andere ondernemers of consumenten naar een specifiek product of dienstverlening. Voorwaarde voor werkgelegenheid is feitelijk een gezonde basis aan goed ondernemerschap en ondernemerszin: de bereidheid te ondernemen en risico's te lopen. Aan de gemeente Meppel de uitdaging de randvoorwaarden zo te bepalen en vorm te geven dat een ondernemer zich primair kan bezighouden met zijn 'core business': ondernemen, ze te wijzen op bepaalde randvoorwaarden (bijvoorbeeld subsidiemogelijkheden), ze te begeleiden (toekomstperspectieven en -scenario's, bijvoorbeeld als het gaat om fysieke uitbreidingsbehoeften en -mogelijkheden), enzovoorts.

Innovatie en ondernemerschap hangen nauw met elkaar samen. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in technologische innovatie en sociale innovatie. Eerstgenoemde heeft betrekking op de noodzaak om continu verbetering en vernieuwing na te streven van technologische en arbeidsprocessen, producten en diensten. Om gezond te zijn en te blijven en de concurrentie het hoofd te kunnen bieden, is innovatie een vereiste. Door dit vraaggericht te doen, verzekeren ze zich van hun bestaansrecht. Die drang tot vernieuwing kan de overheid trachten te ondersteunen en te versterken. Samenwerking is hierbij vereist, met toeleveranciers of afnemers in een keten, met branchegenoten, met (kennis)instellingen, of met een combinatie van deze.

3.1.2 Speerpunt 2: Mee(r) doen op de arbeidsmarkt

Krachten bundelen en werkzoekenden zonder werk zo optimaal en snel mogelijk doorgeleiden naar nieuw werk. Scholing vormt in dezen een essentieel instrument. Gezien de daling van de beroepsbevolking mag verwacht worden dat de omvang en de kwaliteit van de regionale en lokale beroepsbevolking dé vestigingsplaatsfactor gaat worden (zie paragraaf 'trends en ontwikkelingen'). Belangrijker dan alle andere economische instrumenten die gemeente inzetten om bedrijven in hun gemeenten aan te trekken en te behouden (Nicis, 2009).

De gemeente wil de economische ontwikkeling van Meppel ondersteunen door de juiste voorwaarden te scheppen, door positieve ontwikkelingen te stimuleren en door te trachten als een makelaar intermediair te zijn tussen sociaal-economische partijen: bedrijfsleven, (beroeps)onderwijs en (kennis)instellingen, enzovoorts. De gemeente wil actief en gericht nieuwe ontwikkelingen en onderlinge samenwerking tot stand trachten te brengen.

Tot voor kort hebben de meeste gemeenten hun aandacht vooral gericht op de aanbodkant van de arbeidsmarkt: het toeleiden van mensen naar werk. De ontwikkeling is echter naar beleid dat de vraagkant als uitgangspunt kiest: aandacht voor alle werkzoekenden, behoeften van werkgevers aan scholing en arbeid in beeld brengen, en partijen bijeenbrengen. De gemeente Meppel loopt voorop in deze ontwikkeling en in de gemeente is de afgelopen anderhalf jaar sprake van een actief arbeidsmarktbeleid. Vragen en behoeften van het bedrijfsleven staan hierbij centraal. Het WAM-platform, waarin alle relevante lokale en regionale partners participeren, is buitengewoon succesvol als het gaat om het realiseren van vraaggestuurde reïntegratietrajecten en vormt binnen de provincie Drenthe als inspirerend voorbeeld.

3.1.3 Speerpunt 3: Intensiveren van samenwerking

Ter versterking van de onderlinge samenwerking is het wenselijk dat er goede netwerken en praktische relaties (allianties) ontstaan rond bepaalde thema's. Dit stimuleert een gemeenschappelijk gevoel en sluit bovendien goed aan op een kenmerk van Meppel, dat gekend wordt door relatief korte lijnen en initiatiefrijke en actieve partners.

Zoals eerder aangegeven, wenst de gemeente Meppel vanuit de sociaal-economische visie en agenda meer dan ooit tevoren in gezamenlijkheid met haar sociaal-economische partners discussie te voeren, een strategie te vormen en vanuit een breed draagvlak haar sociaal-economisch beleid in de komende jaren te voeren, waarbij alle partners naar vermogen de schouders zetten onder de Meppeler economie.

Deze sociaal-economische beleidsvisie formuleert de algemene beleidsdoelstellingen en de acties, projecten en activiteiten, die bijdragen aan de realisatie van die doelen. Aangezien veel waarde wordt gehecht aan draagvlak van gemeentelijk beleid, zal nadere uitwerking van de diverse projecten in het kader van de sociaal-economische visie en agenda in samenspraak worden verricht met het georganiseerde bedrijfsleven, (beroeps)onderwijs, (kennis)instellingen, intermediaire organisaties en overige betrokkenen.

Dat past ook bij de makelaarsrol van de gemeente: niet alles in eigen regie willen voeren, maar in nauwe samenspraak met de sociaal-economische partners. In het actieprogramma moeten die acties, projecten en activiteiten worden opgenomen die op breed draagvlak kunnen rekenen. Daarom hecht de gemeente veel waarde aan het bestuurlijke en ambtelijke overleg tussen gemeente en het georganiseerde bedrijfsleven. De gemeente wil die contacten bestendigen daar waar ze al goed functioneren en vestigen daar waar dat zinvol of opportuun kan zijn.

3.1.4 Speerpunt 4: Versterken van het lokale vestigingsmilieu

Voldoende aanbod van geschikte werklocaties is essentieel voor een goed functioneren van bedrijven. Om goed in te kunnen gaan op ondermeer speerpunt 1 en daadwerkelijk 'een juiste mix' van bedrijvigheid te verkrijgen moet Meppel een divers aanbod van werklocaties kunnen aanbieden.

In dit kader moet ook de woon- en leefomgeving worden genoemd, die van groot belang is voor het vestigingsmilieu. Deze kwaliteit maakt namelijk dat mensen in een bepaalde regio of stad willen wonen. Kwaliteitsverbeteringen hebben te maken met het gebruik van betere materialen, meer ruimte, 'rood' beter verbinden met 'groen' en 'blauw', meer variatie, een hogere kwaliteit van de openbare ruimte en meer duurzaamheid.

3.1.5 Speerpunt 5: Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers

Ondanks de wil tot samenwerken (zie speerpunt 3) en ondanks de wetenschap dat onze invloed op de economische ontwikkeling van Meppel beperkt is, is er een aantal onderwerpen, dat op het bordje van de gemeente zelf ligt. Hierbij valt te denken aan de manier waarop de gemeente zich naar buiten presenteert (communicatie), de manier waarop met wet- en regelgeving wordt omgaan (kwaliteit en tijdigheid van procedures), en de manier waarop de contacten tussen gemeente en buitenwereld (ondernemers, burgers) plaatsvinden (één-loket-functie, dienstverlening).

De gemeente draagt zorg voor een optimale vorm van accountmanagement, zodat individuele ondernemers bij de aanvraag van een vergunning een vast aanspreekpunt hebben. De raad heeft in het voorjaar van 2009 extra budget beschikbaar gesteld voor het werkveld economische zaken, als gevolg waarvan de capaciteit kon worden uitgebreid van 1 fte naar 3 fte. * Dit betekent dat nu meer prioriteit kan worden gegeven aan economische aangelegenheden, heldere beleidslijnen kunnen worden uitgezet en sneller en adequater dan voorheen kan worden ingespeeld en gestuurd op nieuwe ontwikkelingen.

Op het niveau van bedrijventerreinen bespreken de accountmanagers met ondernemers gemeenschappelijke aandachtspunten of eventuele knelpunten. Vervolgens worden deze door de desbetreffende accountmanager concreet ter hand genomen en aangepakt. De gemeentelijke dienstverlening wordt uitgevoerd vanuit een resultaatgerichte houding en (pro)actieve benadering. Via accountmanagement en het voorzien in een vast aanspreekpunt binnen onze organisatie wil de gemeente de snelheid van te doorlopen (vergunning)trajecten te verhogen, vragen en klachten van ondernemers snel op te lossen en de transparantie van de gemeentelijke werkprocessen te vergroten.

De gemeente wil dit realiseren door ondermeer meer bedrijfsbezoeken af te leggen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. Met deze rechtstreekse en persoonlijke benadering van ondernemers wil de gemeente haar betrokkenheid bij het bedrijfsleven vorm geven, haar kennis van de lokale ondernemers op peil houden en delen en op de hoogte blijven van relevante trends en

ontwikkelingen. In de bedrijfsbezoeken zullen in het bijzonder onderwerpen aan bod komen, die deel uitmaken van de scope van deze beleidsvisie en die relevant zijn voor de uitvoering van het actieprogramma.

De afgelopen jaren vonden op verschillende niveaus en in uiteenlopende samenstelling bij het bedrijfsleven bezoeken plaats. Niet alleen de portefeuillehouder economische zaken bezoekt op wekelijkse basis een bedrijf, maar ook het college van burgemeester en wethouders bezoekt gemiddeld 1-2 keer per jaar een bedrijf. Daarnaast bezoeken de accountmanagers economie wekelijks meerdere bedrijven in het kader van vestigingsvolgbeleid of ad hoc vanwege een concrete aanleiding.

Voor een specifieke sector of branche wordt gedacht aan het organiseren van themabijeenkomsten waarbij het genereren van synergie centraal staat. Wat kan de gemeente voor de desbetreffende sector of branche betekenen. In dit kader kan worden gezien of een ketenanalyse (bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van acquisitie) opportuun is. Tot slot zal met belanghebbende partijen en extra aandacht uitgaan naar behoefte aan belangennetwerken, relatiedagen, bedrijvencontactdagen, bedrijvencontactavonden, maandelijkse borrels, doelgroepbijeenkomsten en dergelijke.

Als het gaat om vermindering van administratieve- en uitvoeringslasten en vermindering van regeldruk (deregulering) is sprake van een lopend project binnen de gemeente. Het bedrijfsleven geeft bij de gemeente aan welke lokale regelgeving vereenvoudigd dan wel geschrapt kan worden. De Kamer van Koophandel en VNG hebben hiertoe het initiatief genomen en in de loop van 2010 zal een voorstel worden gedaan om dit voor de gemeente Meppel in korte tijd in beeld te brengen. De gemeente Meppel staat voor een voortvarende en doortastende aanpak voor als het gaat om afgifte van vergunningen en zal als het gaat om lichte aanvragen ernaar streven deze binnen kortere tijd dan de wettelijke termijn af te wikkelen (een voorbeeld hiervan is de flitsvergunning).

De gemeente is in 2009 gestart met een LEAN-traject, waarbij de focus van de interne organisatie is de doorlooptijd van producten en diensten te verkorten. Dit moet leiden tot een verlaging van de hoeveelheid onderhanden werk en een aanzienlijke productiviteitsverbetering door het beter organiseren van interne processen. Uitgangspunt: véél meer doen met véél minder inspanningen.

** De personele bezetting is sinds medio september 2009 als volgt: Angèl Meijnen-Geraedts (accountmanager met specialisme: acquisitie), Marieke Navarro (accountmanager met specialisme: werkgelegenheid en arbeidsmarkt), Harry ter Wal (accountmanager met specialisme: vestigingsvolgbeleid) en Anne-Paul Zwolle (strategisch beleidsadviseur economische zaken, recreatie en toerisme).*

3.1.6 Speerpunt 6: Krachtige citymarketing, promotie en acquisitie

De citymarketing voor Meppel wordt momenteel ingevuld door Citymarketing Meppel. Het doel van citymarketing is om Meppel op de kaart te zetten met beschikbare middelen (budget, tijd en bemensing) en met het grootst mogelijke resultaat in netto opbrengst. Promotie en acquisitie in samenhang met alle relevante beleidsvelden, aansluitend bij de sterke punten van Meppel als vestigingsplaats om te wonen, te werken en te leven.

Als doelgroepen worden hierbij onderscheiden: (nieuwe) bezoekers, (nieuwe) bedrijven en (nieuwe) bewoners of woningzoekenden. Citymarketing Meppel zal als het gaat om de doelgroep (nieuwe) bedrijven haar activiteiten nauw afstemmen met de accountmanagers economie van de gemeente. Promotie en acquisitie gaan tenslotte hand in hand met elkaar. In dit kader zal ook nader worden gesproken over ambassadeurschap en smaakmakers, waarbij ondernemers uit Meppel een centrale rol gaan vervullen bij de promotie van hetgeen Meppel genoemde doelgroepen te bieden heeft.

3.1.7 Speerpunt 7: Werken aan duurzaamheid

Het milieu of de leefomgeving, heeft een wederkerige verhouding met de plannen in deze sociaal-economische beleidsvisie. Aan de ene kant veroorzaken de ambities in het plan een hogere milieubelasting als gevolg van het streven naar economische groei en maatschappelijke dynamiek. Aan de andere kant is de kwaliteit van de leefomgeving een belangrijke factor voor economische ontwikkeling. De goede leefkwaliteit in Meppel is een positieve vestigingsfactor en daarmee een belangrijke pullfactor voor nieuwe bedrijvigheid en behoud van bestaande bedrijvigheid.

Aangezien de kwaliteit van de leefomgeving een positieve vestigingsfactor is, dient deze te worden behouden en waar mogelijk te worden verbeterd. Dit is een continu punt van aandacht, waarbij lokale overheden een belangrijke rol spelen bij het agenderen van klimaatverandering, het ontwikkelen van een gemeentelijke visie hierop en het tonen van leiderschap bij het lokaal stimuleren van duurzame innovatie. Vanuit de visie kan hieraan via verschillende sporen een bijdrage worden geleverd.

Meppel kent in de lokale bedrijfskring, Industriële Commerciële Club – Parkmanagement Meppel, veelal afgekort tot: ICC-PMM, een actieve en enthousiaste ondernemersvereniging die op het terrein van samen werken aan de openbare ruimte al belangrijke resultaten heeft geboekt. De gemeente is op dit moment aan het verkennen via een ondernemersfonds deze samenwerking een extra impuls te geven en de storende factor van de zogenoemde 'free riders' (niet meebetaland, wel meeprofitierend) teniet te doen. Hierbij wordt gedacht aan een specifieke baatbelasting of toepassing van de experimentenwet (per 1 april 2009 in werking), waarbij een bepaald gebied (bedrijventerrein of winkelcentrum) kan worden aangewezen waarvoor een specifieke baatbelasting of heffing kan worden ingesteld, waarvan de baten direct ten gunste komen van het desbetreffende gebied (bijvoorbeeld ten behoeve van gezamenlijke promotie).

4 Uitvoeringsagenda: de Sociaal Economische Agenda

In de Sociaal Economische Visie van de gemeente Meppel zijn een zevental speerpunten van beleid voorgesteld. Per speerpunt worden diverse sociaal-economische doelstellingen opgenomen en in de tijd geplaatst in een nader te bepalen periode, bijvoorbeeld de periode 2010-2014 of een jaarprogramma, bijvoorbeeld het jaar 2010¹:

Deze speerpunten staan de komende jaren in sociaal-economisch opzicht centraal, waarbij bij elk speerpunt door de gemeente nadrukkelijk samenwerking zal worden gezocht en afstemming zal worden gepleegd haar samenwerkingspartners. Dit zijn vertegenwoordigers van het georganiseerde bedrijfsleven, (beroeps)onderwijs en (kennis)instituten, intermediaire organisaties zoals de Kamer van Koophandel en Syntens en de overheid.

De agenda heeft betrekking op de volgende speerpunten van beleid:

1. Het bevorderen van de juiste mix
2. Mee(r) doen op de arbeidsmarkt
3. Intensiveren van samenwerking
4. Versterken van het lokale vestigingsmilieu
5. Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers
6. Krachtige citymarketing, promotie en acquisitie
7. Werken aan duurzaamheid

¹ De speerpunten betreffen een **extra** inzet

SP 1: Het bevorderen van de juiste mix

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Het bevorderen van een evenwichtige mix van bedrijvigheid, aansluitend op de kenmerken van de lokale/regionale arbeidsmarkt, met sterke focus voor groeisectoren	Keuzes maken t.a.v. 'wenselijke en geschikte bedrijfssectoren' in het kader van diversifiëren van de lokale economie	N.t.b.	- Bevindingen gesprekken met o.m. individuele ondernemers, georganiseerd bedrijfsleven, groepen van ondernemers (sector of branche) m.b.t. trends en ontwikkelingen, behoeften binnen sector/branche, enz
	Het versterken van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en het verbeteren van de publieke ruimte	N.t.b.	- Realisatie diverse ruimtelijke projecten/producten, zoals: Binnenstadsvisie, Vledder/Vledderhof, Nieuwveense Landen, visie op transformatiegebied
	Het vraaggericht doorgeleiden van werkzoekenden naar passend werk bij het lokale bedrijfsleven	N.t.b.	- Evaluatie WAM-platform 2010
	Pro-actief meedenken met bestaande bedrijfsleven en oplossingen op maat bieden naar de toekomst (uitbreidingsbehoeften in kaart brengen)	N.t.b.	- Klanttevredenheid ondernemers - Evaluatie accountmanagement najaar 2010
	Stimuleren lokaal/regionaal functioneren van de kenniseconomie: voorzien in ontmoetingsplaatsen en optimaal gebruik maken van netwerken (bestaande, eventueel nieuwe)	N.t.b.	- Onderzoek naar behoefte en waardering huidige en gewenste situatie (individuele gesprekken) bij sleutelondernemers en georganiseerd bedrijfsleven
	Goede monitoring functioneren van de lokale economie en prestatieindicatoren lokale vestigingsmilieu	N.t.b.	- Klanttevredenheid ondernemers - Kerncijfers economische conjunctuur (aantal starters, faillissementen, leegstand bedrijfsruimte/kantoren, overzicht woningen die te koop staan (duur), enz.)

SP 2 Mee(r) doen op de arbeidsmarkt

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Krachten bundelen en werkzoekenden zo optimaal en snel mogelijk doorgeleiden naar nieuw werk. Scholing vormt een essentieel instrument.	Voorkomen van werkloosheid (m.n. jeugdwerkloosheid), werkloosheid onder laaggeschoolden en activeren van onbenut arbeidspotentieel en aanwezige latente vraag	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Verkleining wachtlijst voor werkzoekenden - Verlaging jeugdwerkloosheid - Verhoging aantal startkwalificaties en verlaging aantal vroegtijdig schoolverlaters
	Meer complexe werkloosheid bestrijden bij specifieke doelgroepen	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek 'Analyse van de arbeidsmarkt in Meppel', voorjaar 2010 - Specifieke actie o.b.v. inventarisatie en analyse
	Optimaliseren van de regionale samenwerking op gebied van arbeidsmarkt (o.m. samenwerking met Steenwijkerland en Zwolle)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Intensieve samenwerking en afstemming met omliggende gemeenten in provincies Drenthe en Overijssel - Projectvoorstel m.b.t. intensivering samenwerking op het terrein van arbeidsmarkt en werkgelegenheid als onderdeel van ontwikkelingsvisie Drentse Zuidas
	Ontwikkelen van nieuwe en verbeterde instrumenten (maatwerk centraal)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie projecten op het terrein van arbeidsmarkt en werkgelegenheid (o.a. mobiliteitscentrum, accountmanagement en 'Leren en Werken')
	Inzetten van kennis en ervaring (toekomstig) arbeid (sociale innovatie)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek sociale innovatie (onderdeel project 'Leren en Werken'.
	Activeren van 'potentiële ondernemers' (informatievoorziening, regelgeving vereenvoudigen, financiering)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie accountmanagement najaar 2010 - 'Facts & figures': analyse startende ondernemers
	Continuering van relatief succesvolle projecten, zoals: mobiliteitscentrum en 'Leren en Werken'.	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie van mobiliteitscentrum 2010 - Evaluatierapportage project 'Leren en Werken'
	Binden van jongeren (uitstroom beroepsonderwijs) aan Meppel in de vorm van aanbieden van stages, leerwerkplekken, doelgroepenbeleid (o.m. jonge starters)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Verkleining wachtlijst voor jeugdige werkzoekenden - Verlaging jeugdwerkloosheid - Verhoging aantal startkwalificaties en verlaging aantal vroegtijdig schoolverlaters

SP 3 Intensiveren van samenwerking

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Intensivering onderlinge samenwerking lokale overheid, georganiseerd bedrijfsleven, (beroeps) onderwijs en (kennis) instituten, intermediaire organisaties, provincie	Stimuleren van regionale en lokale kennisuitwisseling (sector- of branchegericht) en het mede organiseren van bijeenkomsten met intermediaire organisaties ten behoeve van (groepen van) ondernemers	N.t.b.	- Onderzoek naar behoefte en waardering huidige en gewenste situatie (individuele gesprekken) bij sleutelondernemers en georganiseerd bedrijfsleven (voorstel 2 ^e kwartaal 2010)
	Bestendigen, intensiveren en eventueel uitbreiden van huidige overlegstructuur (met sociaal-economische partners) om optimale uitwisseling ontwikkelingen, stand van zaken projecten, kennis en ervaringen, e.d. te realiseren	N.t.b.	- Onderzoek naar behoefte en waardering huidige en gewenste situatie (individuele gesprekken) bij sleutelondernemers en georganiseerd bedrijfsleven (voorstel 2 ^e kwartaal 2010)
	Bijdragen aan het beter toegankelijk maken van beschikbare kennis (delen, uitwisselen en verspreiden) en ervaringen tussen bedrijven, (kennis) instellingen en (beroeps)onderwijs. Hierbij gaat het ondermeer om kennis over arbeidsmarkt en onderwijsbeleid, trends en ontwikkelingen binnen bedrijfssectoren, enzovoorts.	N.t.b.	- Onderzoek naar behoefte en waardering huidige en gewenste situatie (individuele gesprekken) bij sleutelondernemers en georganiseerd bedrijfsleven (voorstel 2 ^e kwartaal 2010)

SP 4 Versterken van het lokale vestigingsmilieu

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Het realiseren van ruim voldoende (kwantitatief én kwalitatief) (uitbreidings) mogelijkheden voor vestiging van bedrijvigheid	Locatiestudie naar regionaal bedrijventerrein (Overijssel/Drenthe)	N.t.b.	- Haalbaarheidsstudie regionaal bedrijventerrein
	Verrichten van marktverkenning in regionaal verband t.a.v. vraag/aanbod verschillende typen werklocaties: kantoren, detailhandel (perifere), gemengd en nat bedrijventerrein, informele werklocaties (buitengebied) en woon-werkmilieus	N.t.b.	- Realisatie marktverkenning (regionaal)
	Verrichten van een havenstudie voor het havengebied, in kaart brengen goederenstromen (op- en overslag) en herkomstgebieden, onderzoeken functie van Meppel in (inter)nationaal verband. Onderzoek aanvullend op beleidsvisie Mainport Netwerk Nederland (Min. EZ). Bezien mogelijkheden voor Europese subsidiering bij verdere uitbouw haven.	N.t.b.	- Onderzoeken behoeften bedrijfsleven gevestigd in havengebied en transport- en logistieke sector - Voeren overleg over (inter)nationale investeringen in havengebied (bijv. i.h.k.v. Interreg)
	Herprofilering en revitalisering van Oevers C en het zogenoemde transformatiegebied (inventarisatie behoeften aan functies in dit gebied). Het zgn. Havenkwartier dient op een logische wijze aansluiting te verkrijgen op dit transformatiegebied	N.t.b.	- Projectplan herprofilering/revitalisering Oevers C en transformatiegebied
	Een kwalitatieve versterking van de lokale jachthavenstructuur en complementaire voorzieningen ten behoeve van de pleziervaart	N.t.b.	- Onderzoek binnenhavens en vaarwegen (Grontmij, i.o.v. Provincie Drenthe): voorjaar 2010 - Vaststelling beleidsnota toerisme & recreatie (TROP)

	Reconstructie van de entrees van de stad en overgangsgebied platteland en stad dat kansen biedt voor creëren van specifieke woon-werkcombinaties (paviljoenachtige bebouwing in het groen) voor kennisintensieve bedrijvigheid	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Planvisie 'entree van de stad' (stedenbouwkundig) - Visie op transformatiegebied
	Onderzoek verrichten naar optimalisering multimodaliteit ten behoeve van bestaande en nieuwe bedrijvigheid (water-, weg en spoorverbindingen)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Havenvisie (vormt onlosmakelijk onderdeel) - Vervolgstudie Drentse Zuidas
	Verkenkend onderzoek verrichten naar nieuwe productmarktcombinaties op het terrein van de zorgsector, fitness en wellness, toerisme en recreatie. Een en ander ook in combinatie met complementaire dienstverlening, domotica en flexibele vormen van woon-zorgcombinaties	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprekken met marktpartijen/belanghebbenden - Notitie met resultaten marktverkenning
	Extra aandacht voor een duurzaam karakter en behoud van kwaliteit van werklocaties (onder andere door invoering parkmanagement, mobiliteitsmanagement, en dergelijke)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Milieubeleidsplan - Projectplan herprofilering en revitalisering Oevers C, transformatiegebied
	Bevordering aanleg en gebruik glasvezel door bundeling van vraag op werklocaties (ook in kernen Nijeveen en Rogat). Promotie gebruik van glasvezel, aanwezige expertise te bundelen en bedrijven ondersteunen bij vraagbundeling. In 2010 zal Mepel de eerste stad zijn in de drie noordelijke provincies, die geheel zal zijn verglaasd	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Haalbaarheidsonderzoek glasvezel (+ alternatieven) voor kernen in buitengebied

	Creatief zijn met functiemenging in woonwijken, functiemenging, woonwerkseenheden en het ontwikkelen van kleinschalige, flexibele bedrijfshuisvesting (variatie in prijs, kwaliteit en faciliteiten)	N.t.b.	- Programma van ruimtelijke projecten, zoals: Nieuwveense Landen, Vledder/Vledderhof, transformatiegebied
	Inzet van instrumenten als segmentering en terreinquotiënten overwegen teneinde zo zuinig mogelijk om te gaan met het beschikbare bedrijventerrein en het juiste bedrijf op de juiste locatie te kunnen bestemmen	N.t.b.	- Nota Grondbeleid
	Versterken van de compacte, historische binnenstad in Meppel en het vergroten van haar regionale aantrekkingskracht (specifieke aandacht voor detailhandel en horeca). Vanwege het grote belang zal separaat nader beleid worden geformuleerd met betrekking tot (perifere) detailhandelsonvestigingen in Meppel en horecabeleid	N.t.b.	- Programma van ruimtelijke projecten in de binnenstad, zoals binnenstadsvisie, Vledder/Vledderhof, transformatiegebied - Notitie detailhandel

SP 5 Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Zo optimaal mogelijke dienstverlening en informatievoorziening ten behoeve van ondernemers	Realisatie van 'ondernemersloket' vanuit 'één-loket'-gedachte: <ul style="list-style-type: none"> - Informering wet- en regelgeving - Informering subsidiemogelijkheden - Specifieke producten voor bepaalde doelgroepen: starters, MKB of een specifieke sector 	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Aanstelling en profilering accountmanagers - Klanttevredenheid ondernemers - Scan vraag naar informeringsbehoeften onder ondernemers, via gemeente te verkrijgen - Aantal (beleids)producten voor specifieke doelgroepen ondernemers (incl. coproducties) - Evaluatie accountmanagement najaar 2010
	Verhogen van de snelheid van afhandeling van vragen en klachten van ondernemers, vergroten inzicht in gemeentelijke werkprocessen en wettelijke procedures	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Klanttevredenheid ondernemers
	Integrale samenwerking en afstemming met sociaal-economische partners, betrekken van partijen bij nieuw beleid en bij planontwikkeling alsmede keuzen die daaruit voortvloeien.	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier overleg met sociaal-economische partners - Betrekken van georganiseerd bedrijfsleven bij nieuw beleid en ruimtelijke projecten (in uitvoering)
	Nagaan van de behoefte bij ondernemers aan netwerk- en doelgroepbijeenkomsten ten behoeve van bedrijfsleven	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek (individuele gesprekken) bij sleutelondernemers en georganiseerd bedrijfsleven. Hierbij kan worden gedacht aan het opzetten van een havensociëteit of duurzaamheidsplatform
	Verminderen van administratieve uitvoeringslasten en regeldruk	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar vermindering administratieve uitvoeringslasten en regeldruk (VNG, KvK Noord)
	Instellen van ondernemersfonds: keuze Leidse model of BI-zone (op basis van eerste oriëntatie en inventarisatie in najaar 2009) en tegengaan van problematiek omtrent 'free riders'	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Meer instrumenten voor georganiseerd bedrijfsleven - Grotere betrokkenheid ondernemers bij gezamenlijke promotie, evenementen en dergelijke

SP 6 Krachtige citymarketing, promotie en acquisitie

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Meer integrale promotie van Meppel als aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te recreëren.	Actievere en meer gerichte inspanningen m.b.t. citymarketing, promotie en acquisitie	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Bezoek aan (regionale) beurzen - Grotere profilering citymarketing bij evenementen - 'Facts & figures' als het gaat om inspanningen op het terrein van promotie en acquisitie
	Opstellen van een samenhangend citymarketing-, promotie- en acquisitieplan gericht op ondernemers, maar ook passend binnen andere thema's, zoals: wonen en recreëren	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Vastgesteld beleidsplan citymarketing voor 2010 - Vastgestelde beleidsnotitie promotie- en acquisitiebeleid voor o.m. 2010
	Plaatsen van informatiezuilen in de binnenstad ten behoeve van toeristen en recreanten in aansluiting op bestaande, fysieke bewegwijzering	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Realisatie van informatiezuilen
	Culturele activiteiten en evenementen optimaal afstemmen op het vermarkten van Meppel als vestigingsplaats	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie Citymarketing Meppel 2010
	Aantrekkelijker uitstraling vanaf autosnelweg(en) en spoor, een optimale zichtbaarheid en profilering	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Planvisie 'entree van de stad' (stedenbouwkundig)
	Verbeteren van commerciële en maatschappelijke voorzieningen (versterking toeristisch-recreatieve sector)	N.t.b.	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststelling beleidsnota toerisme & recreatie (TROP)

SP 7 Werken aan duurzaamheid

Toelichting	Doelstelling	Realisatie	Resultaat/indicator
Eenzijds het terugdringen van milieubelasting als neveneffect van streven naar economische groei. Anderzijds benutten van impuls van duurzaamheid voor economische ontwikkeling	Het versterken van voorlichting aan ondernemers, het geven van hoge prioriteit aan klimaatbeleid, het stimuleren van energiebesparende maatregelen, het creëren van draagvlak bij o.m. (georganiseerd) bedrijfsleven	N.t.b.	- Vaststelling beleidsnota: milieubeleidsplan
	Het stimuleren van duurzame bedrijventerreinen, bedrijventerrein waar extra aandacht is voor het minimaliseren van de milieubelasting ten gevolge van economische activiteiten.	N.t.b.	- Implementatie in (project)voorstellen van duurzame concepten en het combineren van innovatieve technologieën, zoals: intensief ruimtegebruik, parkmanagement, duurzame mobiliteit, groen gas, energie-efficiency, smart grids, e.d.

N.B. Gelet op het feit dat het nieuwe college van B&W in het tweede kwartaal van 2010 de Sociaal Economische Agenda zal vaststellen is onder het kopje 'Realisatie' de term 'Nader te bepalen' geplaatst, omdat de planning van de onderdelen van de uitvoeringsagenda door het nieuwe college dienen te worden bepaald.

BIJLAGE 1 SOCIAAL-ECONOMISCHE PARTNERS

Het 'sociaal-economische speelveld' in de gemeente Meppel omvat circa 35 belanghebbende organisaties en instituties, te weten:

- Alfa College
- ANWB Regio Noord
- AOC Terra
- Citymarketing Meppel
- COLO*
- CSG Dingstede
- Cvites
- Deltion College
- Entree
- Gemeenten (in Overijssel en Drenthe)
- Greijdanus College
- Handelsvereniging Nijeveen
- Hogeschool Drenthe
- Industriële Commerciële Club – Parkmanagement Meppel (ICC-PMM)
- Investerings- en Ontwikkelingsmij. voor Noord-Nederland (NOM)
- Kamer van Koophandel Noord-Nederland
- Kenteq*
- Kenwerk*
- Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Drenthe
- Land- en Tuinbouw Organisatie Noord-Drenthe (LTO Noord)
- Meppeler Handelsvereniging (MHV)
- MKB Noord
- Rijksconsulent Noord-Nederland, Ministerie van Economische Zaken
- Provincie Drenthe
- Provincie Overijssel
- Rechterenschool voor Praktijkonderwijs
- RECRON
- Reestmond/RRC
- RSG Stad en Esch
- Stenden Hogeschool
- Syntens
- Toeristisch Platform Meppel
- UWV Werkbedrijf Steenwijk/Zwolle
- VNO-NCW Noord
- VVV Meppel
- Werkgeversplatform Meppel (WAM)
- Zorgcombinatie Noorderboog

N.B. Ook financiële instellingen actief in Meppel of haar regio zouden vanwege hun maatschappelijke belang als samenwerkingspartner aan dit rijtje kunnen worden toegevoegd.

** Kenniscentrum. Voor diverse branches verbinden zij bedrijfsleven, arbeidsmarkt en beroepsonderwijs. Kenniscentra werken landelijk én regionaal als strategische partners voor ministeries, gemeenten, sociale partners en beroepsonderwijs.*

BIJLAGE 2: Bevolkingsopbouw Meppel

Meppel is met 32.075 inwoners de zevende gemeente en de vierde stad in omvang van de provincie Drenthe. Met een oppervlakte van 55,68 km² heeft Meppel de minst grote oppervlakte en is daarmee een relatief dichtbevolkt gebied in Zuidwest-Drenthe.

De bevolking in de gemeente is verspreid over drie kernen: Meppel, Nijeveen en Rogat, waarvan Meppel verreweg de grootste kern is. Het is de bedoeling dat Meppel in de periode 2010-2040 doorgroeit naar een gemeente met circa 40.000 inwoners, een groei waar de nieuwbouwwijk Nieuwveense Landen met 3.000 woningen in hoge mate aan zal bijdragen.

Tabel B2.1: *Bevolkingsopbouw Meppel en Drenthe periode 2000-2009*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Meppel	29.652	30.037	30.221	30.588	30.651	30.397
Drenthe	469.806	474.506	478.799	481.254	482.415	483.369
	2006	2007	2008	2009		
Meppel	30.539	31.087	31.536	32.075		
Drenthe	484.481	486.197	488.135	489.695		

Bron: CBS 2009

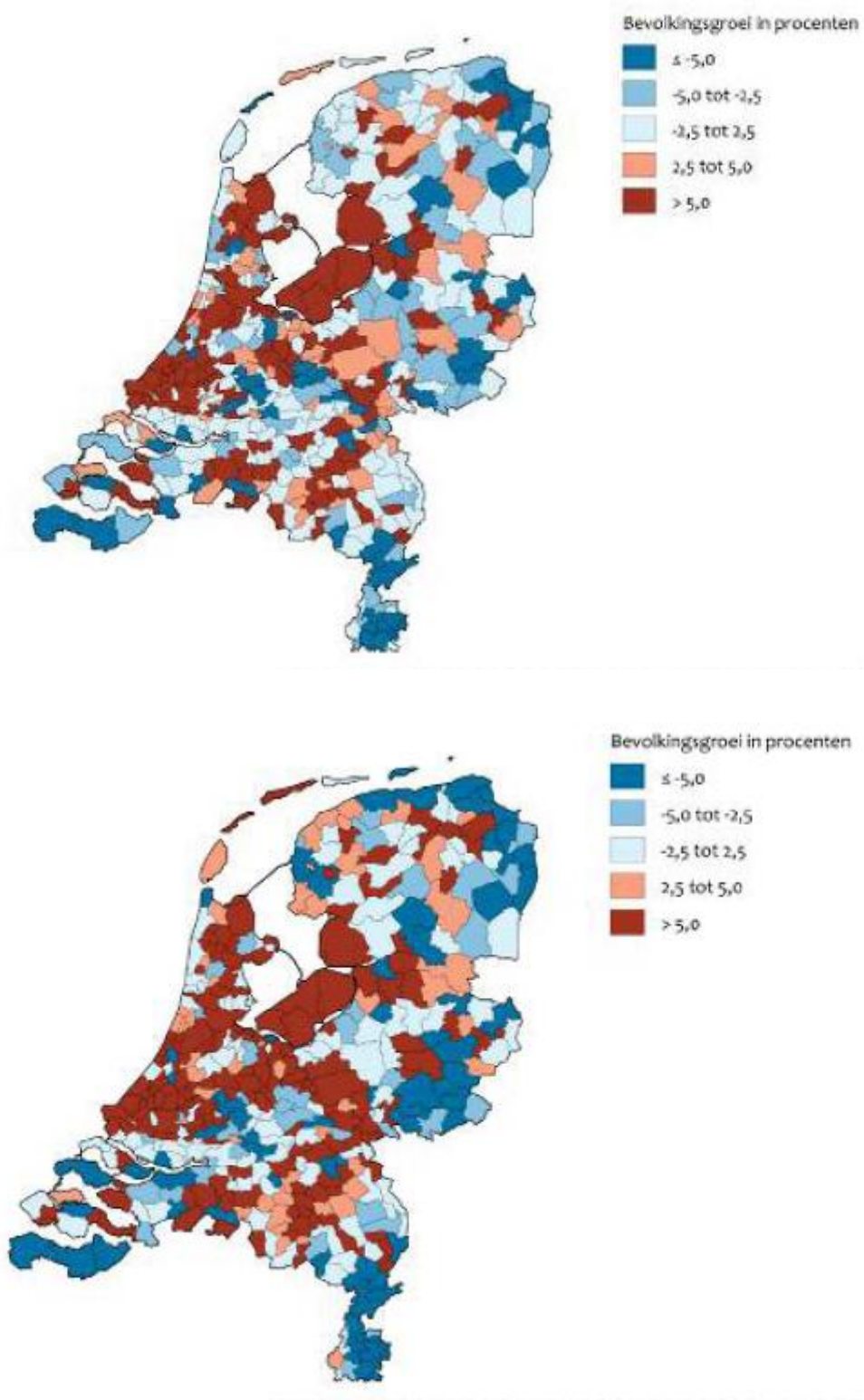
De komende dertig jaar treedt in delen van Nederland, vooral in de periferie, een omvangrijke bevolkingskrimp op. In ruim een kwart van de Nederlandse gemeenten daalt het aantal bewoners tot 2040 met meer dan 2,5%.

Het aantal bewoners in de meer centrale delen van Nederland, met name Randstad, neemt toe met ruim 1,25 miljoen. Dit blijkt uit de nieuwe Regionale bevolkingsprognose 2009-2040, die het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) uitbrengen. Eerdergenoemde groei van Meppel in deze periode wijkt dus opvallend af van deze landelijke ontwikkeling.

Voor de vergrijzing ligt ten grondslag aan de krimp in de randen van Nederland: er overlijden meer ouderen dan dat er kinderen worden geboren. Bovendien trekken in deze gebieden jongeren vaak weg naar centralere delen van Nederland vanwege studie en werk. Ook buiten de Randstad zijn er gemeenten die waarschijnlijk de komende decennia stevig zullen groeien. Het gaat hier om universiteitssteden of steden die een sterke economische structuur kennen.

Meppel profiteert van de economische motor die Zwolle vervult en de nabije ligging ten opzichte van Zwolle. Vanuit het perspectief van de grotere stad Zwolle bezien, groeit Meppel mee doordat jonge stellen vanuit de grote stad naar nieuwbouwlocaties verhuizen met veel eengezinswoningen en meer ruimte voor kinderen (fig B2.1). Niet alleen een belangrijke demografische trend, maar ook een belangrijk gegeven om de komende jaren vanuit city-marketing en economische zaken te benutten.

Figuur B2.1: *Bevolkingsgroei in procenten per gemeente 2008-2025 en 2008-2040*

Bron: PBL/CBS, september 2009

Tabel B2.2: *Bevolkingsopbouw Meppel, Drenthe en Nederland absoluut en procentueel in 2008* Bron: Provincie Drenthe

leeftijdscategorie	Meppel				Drenthe				Nederland			
	man	vrouw	totaal	%	man	vrouw	totaal	%	man	vrouw	totaal	%
jonger dan 5 jaar	949	1.074	2.023	6,3	13.412	12.996	26.408	5,4	476.190	454.540	930.730	5,6
5 tot 10 jaar	1.052	1.082	2.134	6,7	15.894	15.188	31.082	6,3	517.003	493.628	1.010.631	6,1
10 tot 15 jaar	972	922	1.894	5,9	15.513	14.841	30.354	6,2	501.979	478.875	980.854	5,9
15 tot 20 jaar	892	902	1.794	5,6	14.697	13.932	28.629	5,8	516.321	494.223	1.010.544	6,1
20 tot 25 jaar	853	819	1.672	5,2	12.150	10.884	23.034	4,7	504.689	492.897	997.586	6,1
25 tot 30 jaar	969	999	1.968	6,1	11.534	11.195	22.729	4,6	498.585	493.689	992.274	6,0
30 tot 35 jaar	1.021	1.034	2.055	6,4	12.610	12.810	25.420	5,2	504.719	503.946	1.008.665	6,1
35 tot 40 jaar	1.226	1.269	2.495	7,8	17.340	17.634	34.974	7,1	620.732	615.979	1.236.711	7,5
40 tot 45 jaar	1.296	1.243	2.539	7,9	19.144	19.001	38.145	7,8	655.828	639.842	1.295.670	7,9
45 tot 50 jaar	1.174	1.172	2.346	7,3	19.204	19.081	38.285	7,8	641.058	630.578	1.271.636	7,7
50 tot 55 jaar	1.123	1.145	2.268	7,1	18.370	18.228	36.598	7,5	581.523	576.143	1.157.666	7,0
55 tot 60 jaar	1.042	1.051	2.093	6,5	17.288	17.192	34.480	7,0	544.221	536.936	1.081.157	6,6
60 tot 65 jaar	1.030	966	1.996	6,2	17.374	17.168	34.542	7,1	522.253	518.406	1.040.659	6,3
65 tot 70 jaar	675	732	1.407	4,4	12.551	12.935	25.486	5,2	368.227	379.583	747.810	4,5
70 tot 75 jaar	479	573	1.052	3,3	9.914	11.107	21.021	4,3	283.341	320.223	603.564	3,7
75 tot 80 jaar	404	544	948	3,0	7.322	9.404	16.726	3,4	210.655	278.706	489.361	3,0
80 tot 85 jaar	268	505	773	2,4	4.609	7.314	11.923	2,4	129.167	216.608	345.775	2,1
85 tot 90 jaar	130	307	437	1,4	2.301	4.710	7.011	1,4	61.850	138.726	200.576	1,2
90 tot 95 jaar	32	106	138	0,4	602	1.745	2.347	0,5	15.856	52.025	67.881	0,4
95 jaar en ouder	9	34	43	0,1	110	391	501	0,1	2.877	13.960	16.837	0,1
totalen	15.596	16.479	32.075	100	241.939	247.756	489.695	100	8.157.074	8.329.513	16.486.587	100

BIJLAGE 3: Arbeidsmarkt Meppel

De gemeente Meppel neemt in economisch perspectief een bijzondere positie in de regio. Er zijn in 2009 ongeveer 2.000 bedrijfsvestigingen in Meppel, met in totaal bijna 19.000 arbeidsplaatsen. De aanwezige werkgelegenheid is structureel groter dan de eigen beroepsbevolking, wat betekent dat het aanbod van en de vraag naar bedrijventerrein evenzo vanuit regionaal perspectief dient te worden gezien.

Op het gebied van werkgelegenheid is een relatief groot aantal mensen van buiten de gemeente afhankelijk van een baan in Meppel. Verreweg de grootste werkgever is het Diaconessenh, onderdeel van de Zorgcombinatie Noorderboog, een middelgroot streekziekenhuis met meer dan 1.000 werkplekken en 330 bedden. Globaal bestaat driekwart van de bedrijven in Meppel uit organisaties die maximaal vijf mensen in dienst hebben. Er zijn 54 bedrijven die meer dan 51 werknemers tot en met 550 werknemers hebben.

Tabel B3.1: *Potentiële beroepsbevolking, beroepsbevolking en NWW als percentage van de beroepsbevolking in periode 2003-2009*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Potentiële beroepsbevolking</i>							
Meppel	20.629	20.588	20.369	20.381	20.690	20.929	21.226
Drenthe	316.446	316.400	315.853	316.106	316.692	316.879	316.836
Nederland	10.962.028	10.991.174	110.028.282	11.021.227	11.031.025	11.055.060	11.092.568
<i>Beroepsbevolking</i>							
Meppel	14.000	14.050	14.133	14.467	14.650	15.000	n.n.b.
Drenthe	213.000	208.000	204.000	212.000	214.000	n.n.b.	n.n.b.
Nederland	7.400.000	7.398.000	7.400.000	7.486.000	7.603.000	n.n.b.	n.n.b.
<i>NWW als percentage beroepsbevolking</i>							
Meppel	8,1	10,1	10,2	9,9	7,4	6,6	6,3
Drenthe	9,4	11,7	11,7	11,7	9,1	7,4	7,2
Nederland	7,8	9,5	9,5	9,1	7,4	5,9	5,8

Bron: CBS en Provincie Drenthe

Meppel heeft in 2008 een werkgelegenheidsfunctie (het aantal banen ten opzichte van de beroepsbevolking) van 92, wat inhoudt dat het aantal banen ten opzichte van het aantal inwoners tussen de 15 en 65 jaar (de potentiële beroepsbevolking) hoog is. De trend is bovendien dat het aantal banen toeneemt ten opzichte van het aantal potentieel werkenden.

De werkgelegenheid in Meppel heeft zich in de periode 2000-2008 sterk positief ontwikkeld. De groei ligt met een groeipercentage van 13,3% ruim boven het landelijke gemiddelde van 7,7% en dat van de provincie Drenthe van 7,4%. De industrie neemt een groot aandeel van deze groei voor haar reke-

ning, gelet op het feit dat de werkgelegenheid in deze sector in genoemde periode met 12,4% is toegenomen. De grootste groeiers zijn de gezondheidszorg en de zakelijke dienstverlening.

De zorgsector is in Meppel met het ziekenhuis en een grote werkgever als Icare relatief goed vertegenwoordigd. De zakelijke dienstverlening loopt qua aandeel in de totale werkgelegenheid aardig in pas met het landelijke gemiddelde. De groei van zakelijke dienstverlening in Meppel in de periode 2000-2008 kan worden gerelateerd aan een inhaalslag van de economie ten aanzien van deze sector in regionaal en lokaal verband. Deze ontwikkeling valt terug te zien in meer gemeenten in Drenthe.

Juist ook in een periode van economische neergang is het zaak om de uitstroom van scholieren zo goed mogelijk te laten aansluiten op de vraag aan arbeid bij het bedrijfsleven. Ook creatieve mogelijkheden moeten niet onbenut worden gelaten om werkgelegenheid te creëren, voldoende leer-, werken stageplaatsen te creëren, en indien nodig en gewenst in aanvullende scholing op maat te voorzien. Gegeven die context verdient het aanbeveling om versterkt in te zetten op werkzekerheid.

Mensen die door de huidige economische ontwikkeling werkloos (dreigen te) raken, moeten zo snel mogelijk aan een nieuwe baan worden geholpen. Kernopgave is om mensen in zo kort mogelijke tijd van werk naar werk te begeleiden. Het kabinet ondersteunt dit beleid nu extra door de inzet van mobiliteitscentra. Meppel beschikt sinds begin 2009 over een eigen mobiliteitscentrum. De tot nu toe opgedane ervaringen met het centrum zijn zeer positief te noemen. Het UWV neemt de organisatie van mobiliteitscentra op zich in nauwe samenwerking met partners (publiek en privaat).

De positie van flexwerkers verdient hierbij bijzondere aandacht. Mobiliteitscentra zijn tijdelijke publiek-private samenwerkingsvormen met als doel snel en tijdig de dienstverlening te kunnen intensiveren om gedwongen ontslagen zo veel mogelijk te voorkomen. Met werkloosheid bedreigde werknemers worden begeleid naar nieuw werk of tijdelijk gedetacheerd bij andere werkgevers. Ook het bieden van scholing vergroot het perspectief op een nieuwe baan. De basisinfrastructuur van mobiliteitscentra moet snel kunnen worden toegespitst op iedere situatie. Hierbij is het onderscheid tussen verschillende niveaus (lokaal, regionaal, landelijk en sectoraal) van belang maar eveneens de koppeling tussen deze niveaus.

In de periode van 2004 tot 2008 zijn ongeveer 570 ondernemers een bedrijf gestart. Van de starters zit meer dan de helft in de dienstverlening. Daarvan vormen de adviesdiensten de grootste groep.

BIJLAGE 4: Bedrijfsgegevens gemeente Meppel

Opvallend is de sterke positieve werkgelegenheidsontwikkeling in Meppel (13,3%) in de periode 2000-2008. De groei ligt ruim boven het landelijke gemiddelde. Tegen alle ontwikkelingen in neemt de werkgelegenheid in de industrie in Hoogeveen (4,2%) en Meppel (12,4%) verder toe. De werkgelegenheid in de industrie nam in de periode 2000-2008 met maar liefst 15% toe in Meppel tot 3.842 banen. Overige grote groeiers zijn de gezondheidszorg en de zakelijke dienstverlening.

De industrie is ook in Meppel een belangrijke factor vanwege haar stuwende karakter. De bijdrage aan het Bruto Regionaal Product ligt veel hoger dan de bijdrage aan de werkgelegenheid. Het belang is dus niet direct af te meten aan het aantal banen in deze sector. De arbeidsproductiviteit is veel hoger dan in andere sectoren. De daling van de werkgelegenheid in regionaal en landelijk opzicht wordt mede veroorzaakt door concentratie op kernactiviteiten in de industrie. Werk dat vanouds tot de sector industrie werd gerekend, is afgestoten naar de dienstensector (kantinebeheer, ICT, beveiliging, onderhoud van gebouwen, enz.).

Het belang van de industrie ligt ook in de spin-off die zij heeft naar andere (deels dienstverlenende) sectoren. Er is een nauwe samenhang met dienstverlening als financiële, ICT, logistieke en zakelijke dienstverlening. er bestaan veel toe- en uitleveringsrelaties rond industriële bedrijven. Met andere woorden: de verwevenheid met de regionale economie is groot (Trans4, 2009).

Fig. B4.1: Sectorstructuur (>12 uur) Meppel, Drenthe en Nederland in 2008

Banen >= 12 uur per week	Meppel	Drenthe	Nederland
	%	%	%
Landbouw, tuinbouw en visserij	2,0	5,7	3,2
Industrie	23,7	16,5	13,4
Bouwnijverheid	7,1	8,5	7,2
Reparatie en handel	19,1	16,1	16,3
Horeca	1,9	3,2	3,0
Vervoer, opslag en communicatie	4,1	3,8	6,4
Financiële instellingen	2,0	2,6	3,6
Zakelijke dienstverlening	10,6	10,4	15,5
Openbaar bestuur, overheid	3,4	6,8	6,4
Onderwijs	6,2	5,9	6,5
Zorg en welzijn	17,5	16,8	14,2
Overige dienstverlening	2,4	3,6	4,3
	100,0	100,0	100,0

Bron: LISA

Fig. B4.2: Overzicht kerncijfers thema's bevolking, werkgelegenheid, werkloosheid en overige in periode 2006-2009

Onderwerp	Jaar/Periode	Meppel		Drenthe		Nederland	
			Aantal		Aantal		Aantal
<i>Bevolking</i>							
Aantal inwoners	2009		32.075		489.695		16.486.587
Beroepsbevolking:	2007				214.000		7.603.000
Netto participatie (%)	2006/2008		69,3				
Grijze druk (%)	2009		24,7		29,5		24,5
<i>Werkgelegenheid</i>							
Aantal vestigingen:	2008		1.991		31.062		
Aantal werkzame personen:	2008		18.784		209.434		7.976.250
3 grootste sectoren +		Industrie:	21,1	Handel + reparatie:	18,2	Handel + reparatie:	17,9
Werkzame personen (%):		Handel + reparatie:	20,5	Gezondheidszorg:	17,4	Zakelijke dienstv.:	15,4
		Gezondheidszorg:	17,5	Industrie:	14,7	Gezondheidszorg:	14,9
<i>Werkloosheid</i>							
Aantal Niet Werkende							
Werkzoekenden (NWW):	2007 (december)		973		16.011		458.293
NWW als % van de							
beroepsbevolking (%):	2009 (juli 2009)		7,2		7,6		6,5
Aantal bijstandsuitkeringen:	2009 (kwartaal 2)		500		7.480		304.700
<i>Overig</i>							
Besteedbaar inkomen per							
persoon (in 1000 euro)	2006		17,7		17,5		18,6
Bedrijventerreinen, totaal							
uitgeefbaar oppervlak (in ha.):	2008		44,0		460,0		

Bron: Provincie Drenthe, UWV

Daarnaast stelt de concurrerende omgeving waarin de industrie opereert, steeds hogere eisen aan het opleidingsniveau van medewerkers. De industrie is allang niet meer de grootste werkgever voor laaggeschoolden. MBO is vaak al het minimum opleidingsniveau. Wanneer we niet tegemoet kunnen komen aan deze eisen van innovatie dan wel van vakbekwaam personeel die de huidige industrie stelt, dreigen banen verloren te gaan. Het is daarbij een extra handicap dat de industrie in heel Nederland kampt met een imago-probleem, waardoor de instroom in technische opleidingen terugloopt. Daarnaast spelen bereikbaarheid en de zekerheid van bedrijfslocaties nog steeds een belangrijke rol voor industriële bedrijven.

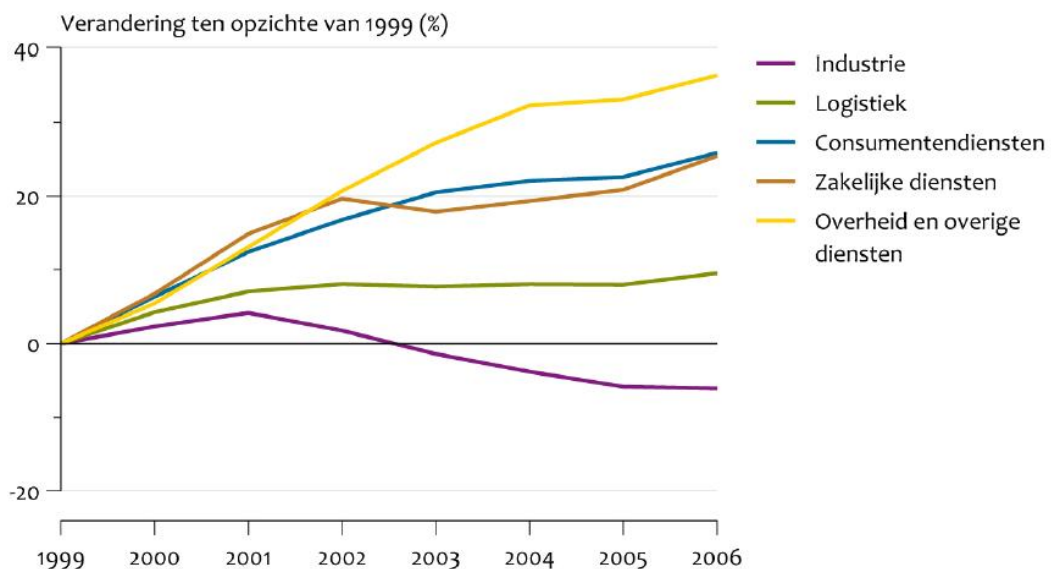
In Meppel zijn de sectoren met de meeste arbeidsplaatsen: de industrie en nutsbedrijven, handel en reparatie, gezondheidszorg en welzijn en de zakelijke dienstverlening. Samen staan ze voor ruim 13.000 arbeidsplaatsen. Dat is ongeveer 70% van de totale werkgelegenheid in Meppel.

De sectorale structuur van Meppel laat zien dat de agrarische sector in de gemeente sterk is ondervertegenwoordigd en met 2,0% zelfs onder het landelijke aandeel van deze sector scoort (3,2%). Daarentegen zijn de industrie, reparatie en handel en zorg en welzijn de drie sectoren die de economische structuur in Meppel domineren. De bouwsector vertoont een beeld dat overeenkomt met het nationale gemiddelde.

De zakelijke dienstverlening is de afgelopen jaren sterk toegenomen in Meppel maar heeft ten opzichte van het landelijke beeld nog een inhaalslag te maken. Niettemin zorgt het regionale belang van Meppel voor een relatief goed vertegenwoordigde zakelijke dienstverlening.

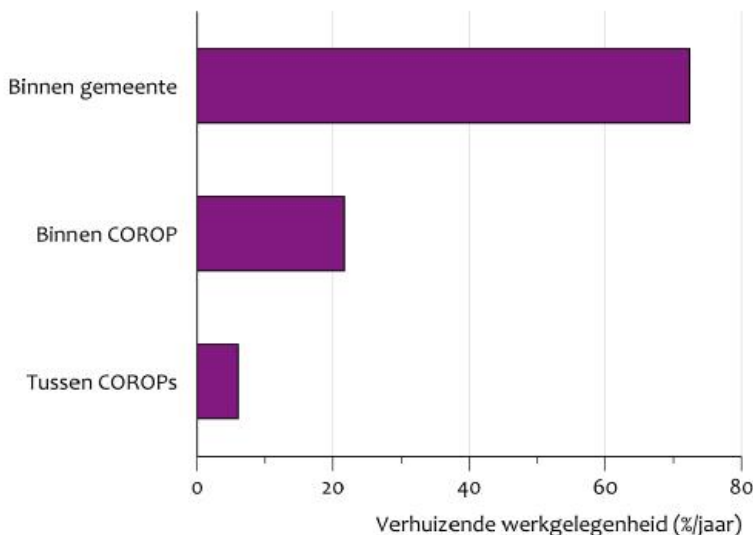
Fig. B4.3: *Werkgelegenheidsgroei op bedrijventerreinen per sector in Nederland*

in de periode 1999-2006

Bron: PBL, september 2009

Fig. B4.4: Verhuizingen naar bedrijventerreinen per ruimtelijk schaalniveau in Nederland

Bron: PBL, september 2009

De toeristisch-recreatieve sector is in Meppel een relatief ondervertegenwoordigde sector. De gemeente neemt een bescheiden positie in op het terrein van recreatie en toerisme. In de meeste gemeenten in Drenthe, maar ook de naastgelegen gemeente Steenwijkerland, is de sector een belangrijke werkgever en bron van inkomsten. Meppel moet het vooral hebben van overloop vanuit de omliggende waardevolle gebieden. Denk hierbij aan het water bij Giethoorn, De Wieden en de Weerribben, de bossen in Havelte en Staphorst, het Reestdal en de prachtige heide bij Dwingeloo.

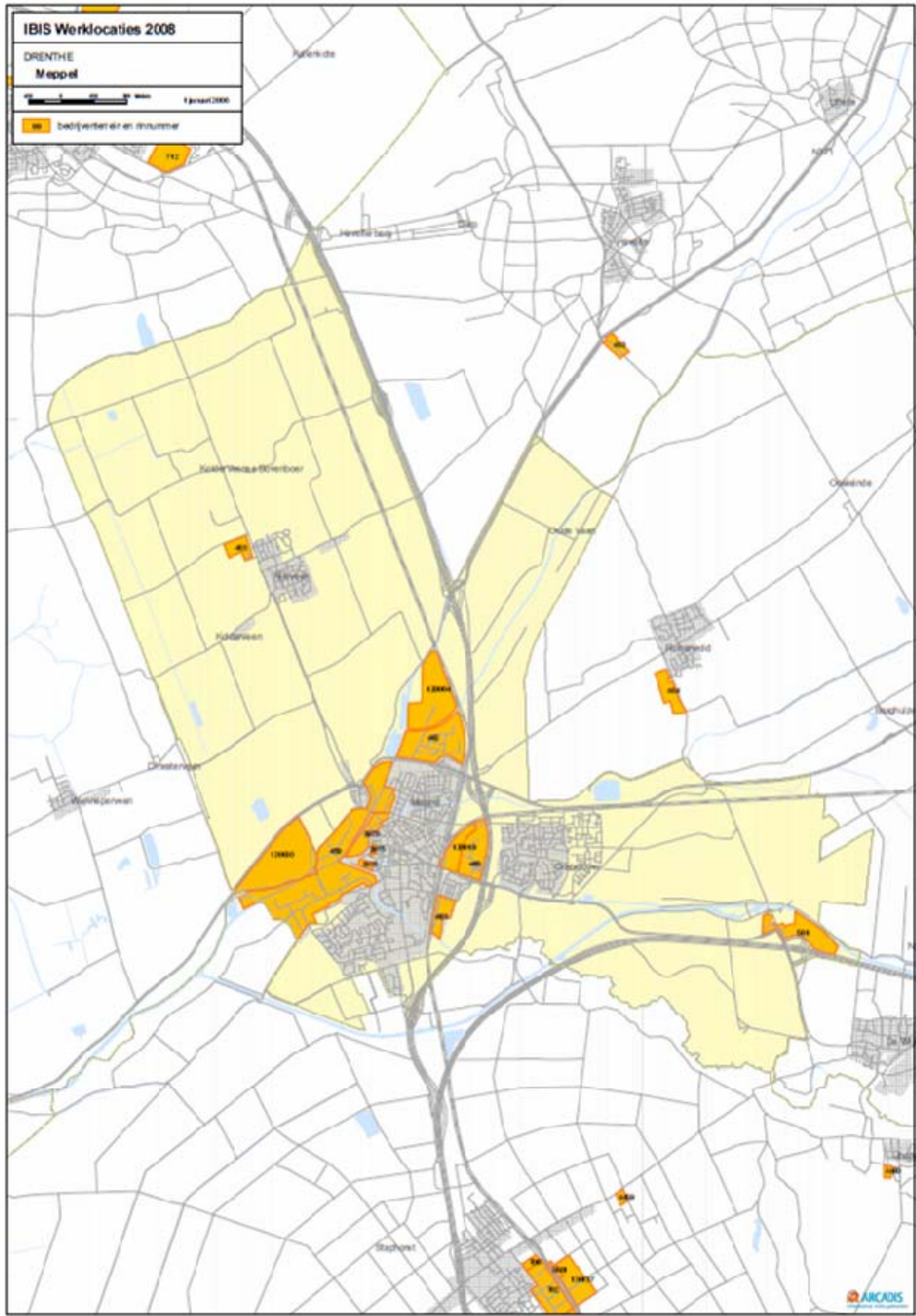
Niettemin vormt de sector, vanuit het oogpunt van gewenste verbreding (diversificatie) van de economische structuur van Meppel, een interessante en belangrijke sector. In deze sector gaat veel geld om, naar schatting zo'n 20 procent van het nationaal inkomen. Daarnaast draagt toerisme bij aan de identiteit van een stad en speelt het derhalve een belangrijke rol in de city-marketing van Meppel. Niet alleen levert deze sector een bijdrage aan het verbreden van de economische structuur van Meppel, maar de sector levert ook nog eens werkgelegenheid voor met name laagopgeleid personeel. De historische binnenstad fungeert samen met het compacte, gezellige en complete winkelgebied voor de recreërende toerist in en inwoners van Zuid-west-Drenthe en Noordoost-Overijssel als belangrijk centrum.

Naar aanleiding van de kredietcrisis en de daardoor ontstane onzekere economische vooruitzichten houdt de gemeente Meppel sinds najaar 2008 bij hoe de dynamiek is op ondermeer de woningmarkt (aanbod, prijsontwikkeling, gemiddelde verkoopduur, etc.), bedrijfsruimte die te huur wordt aangeboden, het aantal faillissementen, het aantal starters, het aantal werkzoekende werklozen en de hoeveelheid aanvragen van WW-uitkeringen bij het UWV. Een en ander geeft een redelijk beeld wat de consequenties zijn van de economische neergang voor Meppel.

Per saldo komt het groeipercentage van de Zuidas en Meppel voor de periode 2005-2008 op 8% en dat ligt boven dat van Drenthe (7%) en Nederland (6%). Hieruit blijkt dat de economie van Meppel nogal conjunctuurgevoelig is door oververtegenwoordiging van sectoren als industrie, bouw en handel. In geval van economische neergang wordt Meppel dan ook extra getroffen. Anderzijds, als de economie weer aantrekt, is er ook weer sterke groei in deze sectoren zichtbaar.

Meppel heeft de meest landinwaarts gelegen zeehaven van Nederland. Meppel is gelegen op een strategische locatie waar het Meppelerdiep en Drentse Hoofdvaart samenkomen en is bereikbaar voor schepen tot circa 2.000 ton. Rondom Meppel zijn diverse havens voor overslag van containers en bulkgoederen. Via het Meppelerdiep zijn de havens aangesloten op het landelijke hoofdvaarwegennet. De traditionele natte bedrijventerreinen Oude Vaart en Oevers A, B en C liggen aan weerszijden van de Drentse Hoofdvaart en het Meppelerdiep, een hoofdvaarweg.

Er bestaat binnen de gemeente behoefte naar een gedegen marktanalyse in regionaal perspectief waarbij een analyse wordt gemaakt naar het huidige en toekomstige aanbod en geprognosticeerde vraag naar bedrijventerrein in Meppel (korte, middellange, lange termijn).

Tabel B4.3: *Overzicht stand van zaken uitgifte en typering bedrijventerrein Meppel in 2009*

<i>RIN-code</i>	<i>Naam bedrijventerrein</i>	<i>Werklocatietype omschrijving</i>	<i>Bruto</i>	<i>Netto</i>	<i>Netto uitgegeven</i>	<i>Totaal uitgeefbaar</i>	<i>Terstond uitgeefbaar</i>
459	Bedrijventerrein Oevers A/B/C	Gemengde terreinen	99	84	84	0	0
460	Blankenstein, fase A	Hoogwaardige bedrijvenparken	21	12	12	0	0
462	Bedrijventerrein Noord, fase 1	Gemengde terreinen	36	28	28	0	0
463	Ezinge	Gemengde terreinen	7	7	7	0	0
470	Spijkerserve	Gemengd/woon-werklocatie	3	2	2	0	0
501	Rogat	Gemengde terreinen	3	3	3	0	0
3975	Buivenhaven e.o./Oude Vaart	Zware industrieterreinen	5	5	5	0	0
120003	Bedrijventerrein Oevers D	Zware industrieterreinen	59	37	28	9	9
120004	Bedrijventerrein Noord, fase 2	Gemengde terreinen	50	34	15	19	14
120019	Blankenstein, fase B	Hoogwaardige bedrijvenparken	12	8	5	3	3
120091	Bedrijventerrein Oevers E	Gemengd/woon-werklocatie	14	7	3	4	4
822101	Steenwijkerstraatwg/Galgenkampwg	Zware industrieterreinen	9	7	7	0	0

Bron: Gemeente Meppel

